

ЗВІТ

ректора Миколаївського національного
аграрного університету

ШЕБАНІНА В'ЯЧЕСЛАВА СЕРГІЙОВИЧА

про виконання умов контракту
за 2022 рік

Миколаїв - 2022

УХВАЛА

конференції трудового колективу Миколаївського національного аграрного університету від 20 грудня 2022 року, протокол № 1

Заслухавши та обговоривши звіт ректора університету Шибаніна В.С. про виконання умов контракту за 2022 рік, конференція трудового колективу Миколаївського національного аграрного університету

У Х В А Л И Л А:

1. Звіт ректора Миколаївського національного аграрного університету Шибаніна В.С. про виконання умов контракту за 2022 рік затвердити.

Результати голосування:

“За”	<u>200</u>
“Проти”	<u>немає</u>
“Утримались”	<u>немає</u>
Прийнято	“одноголосно”

2. Роботу ректора Миколаївського національного аграрного університету Шибаніна В.С. з виконання умов контракту за звітний період (2022 рік) визнати задовільною.

Результати голосування:

“За”	<u>200</u>
“Проти”	<u>немає</u>
“Утримались”	<u>немає</u>
Прийнято	“одноголосно”

Головуючий на конференції
трудового колективу університету

Дмитро БАБЕНКО

Секретарка

Наталя ПОТРИВАЄВА

ВСТУП

Звіт ректора Миколаївського національного аграрного університету представлено згідно з п. 5 ст. 34 Закону України «Про вищу освіту» та п. 5.3. Статуту Миколаївського національного аграрного університету.

Протягом звітнього періоду, з огляду на запроваджений воєнний стан в країні, ректор у своїй роботі керувався чинним законодавством України про вищу освіту, науку та науково-технічну діяльність, наказами МОН України, розпорядженнями Миколаївської обласної військової адміністрації, Статутом Університету, рішеннями Наглядової ради Університету, конференції трудового колективу, вченої ради Університету та іншими документами. З-поміж головних орієнтирів діяльності, були Стратегія розвитку та Програма з реалізації Стратегії розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2016-2023 років.

Основні зусилля було спрямовано на виконання місії Університету, забезпечення якісної підготовки фахівців з вищою освітою із урахуванням принципів і вимог ДСТУ ISO 9001:2018 та Болонського процесу; реалізації в Університеті комплексу безперервної освіти, єдиної системи підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації кадрів за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами різних ступенів освіти, високоефективної наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності університетських підрозділів, міжнародної співпраці, виконання умов колективного договору.

З-поміж пріоритетних завдань звітнього періоду визначено: забезпечення умов, що сприяють залученню додаткових ресурсів з позабюджетних джерел для освітньої, наукової й інноваційної діяльності; залучення інвестицій під наукові розробки вчених Університету; трансформація форм і методів університетської роботи, відповідно особливостей функціонування під час воєнного стану, зі збереженням цінного досвіду, накопиченого університетською спільнотою славетного Миколаївського національного аграрного Університету.

З М І С Т

РОЗДІЛ 1. УНІВЕРСИТЕТ СЬОГОДНІ	5
РОЗДІЛ 2. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ	7
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	10
3.1. Організація освітнього процесу	10
3.2. Ліцензування та акредитація освітньої діяльності, розроблення нових освітніх програм	13
3.3. Підвищення якості навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу	16
3.4. Наукова бібліотека	17
3.5. Організація і проведення практик	23
3.6. Дуальна форма здобуття вищої освіти	27
3.7. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності	30
РОЗДІЛ 4 .ПОСИЛЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УНІВЕРСИТЕТУ	32
4.1. Кадрове забезпечення науково-педагогічної та науково-дослідної роботи	32
4.2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації	32
РОЗДІЛ 5. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	34
5.1. Основні напрямки науково-дослідної та інноваційної діяльності	34
5.2. Фінансування науково-дослідної роботи	35
5.3. Інноваційна та навчально-науково-виробнича діяльність	37
5.4. Наукова діяльність здобувачів вищої освіти Університету	41
5.5. Основні показники наукової діяльності	43
РОЗДІЛ 6. ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	47
6.1. Виховна та культурно-масова робота	47
6.2. Нагороди, стипендії здобувачів вищої освіти та студентських колективів Університету	49
6.3. Працевлаштування випускників	51
6.4. Соціальна та спортивно-масова робота	52
6.5. Студентське самоврядування	55
РОЗДІЛ 7. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	57
7.1. Профорієнтаційна робота	57

7.2. Аналіз вступної кампанії	61
РОЗДІЛ 8. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	66
8.1. Пріоритетні напрямки міжнародної діяльності	66
8.2. Міжнародна співпраця та програми академічної мобільності	67
8.3. Мовна підготовка, викладання дисциплін англійською мовою	72
РОЗДІЛ 9. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ СПІВРОБІТНИКІВ І ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	74
РОЗДІЛ 10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ УНІВЕРСИТЕТУ	76
Додаток 1.	
Перелік цільових показників діяльності Миколаївського національного аграрного університету за період 2021 та 2022 років	82

РОЗДІЛ 1. УНІВЕРСИТЕТ СЬОГОДНІ

Миколаївський національний аграрний університет - освітньо-наукова структура з потужною матеріально-технічною базою, центр інноваційного проєктування, джерело кадрового потенціалу як для Південного регіону, так і для всієї України. Головною, сильною стороною Університету є взаємоузгоджена діяльність усіх учасників освітнього, наукового, виховного та інших процесів, об'єднаних спільною метою, ідеєю, прагненнями. В Університеті здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за освітніми та освітньо-науковими ступенями молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії, доктора наук. Сьогодні Миколаївський національний аграрний університет є провідним інноваційним вищим навчально-науковим закладом півдня України.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.1999 р. № 345 було створено Миколаївську державну аграрну академію на базі Миколаївського державного сільськогосподарського інституту. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1208 та наказу Міністерства аграрної політики України від 21.08.2002 р. № 239 на базі Миколаївської державної аграрної академії було утворено Миколаївський державний аграрний університет.

Університету Указом Президента України від 21.09.2012 р. за № 555/2012 і наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 03.10.2012 р. за № 596 надано статус національного.

Миколаївський національний аграрний університет має 12 навчальних корпусів, 5 гуртожитків, до його структури входять 6 інститутів, 8 факультетів, Навчально-науково-практичний центр, комп'ютерні класи, 5 науково-технічних бібліотек, кабінет поглибленого вивчення іноземних мов, 5 спортивних зал, готель «Агроосвіта», 7 закладів громадського харчування, у тому числі 4 їдальні та 3 студентські буфети у навчальних корпусах Університету.

Взаємопроникнення освітньої, наукової, інноваційної, виробничої

діяльності Миколаївського національного аграрного університету відбувається через створення на його базі регіонального навчально – науково - виробничого комплексу, до складу якого ввійшли Університет, коледжі Університету: Технолого-економічний, Вознесенський, Новобузький, Мигійський; Інститут післядипломної освіти; Центр з підготовки робітничих професій; Науковий парк «Агроперспектива» Миколаївського НАУ; Навчально-науково-практичний центр, який використовується як база для практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Миколаївський національний аграрний університет забезпечує єдність аграрної освіти, аграрної науки, агропромислового виробництва шляхом впровадження у життя розробленої вченими Університету Програми інноваційно-інвестиційних проєктів «Інтеграція аграрної освіти, науки, виробництва» з урахуванням положень Стратегії розвитку та Програми з реалізації Стратегії розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2016-2023 років.

РОЗДІЛ 2. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Імплементация положень освітнього законодавства зумовлює постійну необхідність перегляду, оновлення та створення нових внутрішньо-університетських нормативних актів.

Загалом, протягом 2014-2022 років було розроблено та приведено відповідно до вимог чинного законодавства більше 310 положень, що регламентують роботу різних відділів та структурних підрозділів Університету.

Проекти вказаних нормативних документів своєчасно розміщувалися на сайті Університету, виносилися на громадське обговорення, розглядалися на засіданні вченої ради Університету, засіданнях вчених рад факультетів і науково-методичної ради Університету, рішення ухвалювалися із урахуванням пропозицій та зауважень.

У Миколаївському національному аграрному університеті існує єдине інформаційне середовище, в якому забезпечується автоматизація основних процесів діяльності. Використовується електронний документообіг, в електронному форматі зберігаються рішення конференцій трудового колективу, вченої ради Університету, ректорату, вчених рад факультетів, науково-методичної ради Університету, науково-методичних комісій факультетів, приймальної комісії, документи науково-дослідного відділу, відділу кадрів, первинної профспілкової організації викладачів та співробітників, первинної профспілкової організації студентів, спеціалізованих вчених рад, деканатів факультетів, засідань кафедр та інше.

На офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету оприлюднено повний пакет документів відповідно до вимог чинного законодавства.

Важливим кроком у модернізації освітньої діяльності Університету стала розробка системи внутрішнього забезпечення якості, побудованої згідно з принципами, викладеними в Законі України «Про вищу освіту», Стандартах і

рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) і Національному стандарті України ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 9001:2018 (з 2021 року), а саме: відповідність європейським та національним стандартам якості вищої освіти; автономія закладу вищої освіти, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; системний підхід, що передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу; процесний підхід до управління; здійснення моніторингу якості; постійне підвищення якості; залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості; відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Завершальним етапом забезпечення високої якості освіти стали розробка і впровадження системи управління якістю освітньої та наукової діяльності відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015 і ДСТУ ISO 9001:2015 IDT «Системи управління якістю. Вимоги». У квітні 2021 року Миколаївський національний аграрний університет отримав сертифікат Органу сертифікації систем управління ДП «Укрметртестстандарт», який засвідчує, що система управління якістю Миколаївського національного аграрного університету щодо надання послуг у сфері освітньої та наукової діяльності відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2018 (ISO 9001:2018, IDT) Національного стандарту.

Відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001 -2018 в Університеті розроблено, впроваджено й постійно удосконалюється система менеджменту якості (*п. 3 Додаток № 1*).

Зокрема, протягом жовтня - грудня 2022 року аудиторськими групами було проведено внутрішній аудит всіх деканатів та інших підрозділів Університету. У результаті його проведення не виявлено значних порушень в оформленні документів згідно з вимогами системи менеджменту. Так, якість науково-освітніх послуг досягається за рахунок безперервного підвищення професійного рівня

працівників, підвищення рівня мотивації та стимулювання їхньої праці, формування та вдосконалення інформаційної, матеріально-технічної та навчально-методичної бази Університету, створення належного морально-психологічного клімату в колективі, який би сприяв зацікавленості кожного в досягненні високих результатів.

Покращення якості науково-освітніх послуг постійно планується, відслідковується та аналізується. Рішення, що приймаються у сфері якості, ґрунтуються на даних безперервного моніторингу за встановленими критеріями та мають обов'язковий характер.

В Університеті діє Регламентована документація, яка включає Задokumentовані методики (8 одиниць), Робочі інструкції (6 одиниці), Інформаційні картки процесів (10 одиниць). У результаті вищезазначеного, у 2021 році Університету продовжено міжнародну сертифікацію відповідності якості в сфері освітніх послуг.

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

3.1. Організація освітнього процесу.

У звітному році організація освітнього процесу в Миколаївському національному аграрному університеті, з часу запровадження воєнного стану, була максимально адаптована до вимог чинного законодавства щодо порядку функціонування закладів вищої освіти України у воєнний час. Відповідно до рішень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України та Миколаївської обласної військової адміністрації, своєчасно та невідкладно, формувались та оприлюднювались на сайті Університету відповідні накази та розпорядження. Освітній процес в Університеті, не зважаючи на постійні обстріли окупантів, не припинявся з 24 лютого поточного року ні на день.

У звітному періоді, з часу оголошення воєнного стану, в Університеті була запроваджена дистанційна форма організації освітнього процесу з використанням системи дистанційного навчання Миколаївського НАУ (СДН), що розроблена та функціонує на базі освітньої платформи MOODLE.

Сьогодні в Університеті функціонує єдина Платформа дистанційного навчання Миколаївського НАУ для онлайн-проведення лекційних, практичних занять тощо. Зазначена платформа забезпечує: повний зв'язок з системою дистанційного навчання MOODLE; контроль за відвідуванням та відпрацюванням пропущених онлайн-занять здобувачами вищої освіти; формування повноцінної бази онлайн-лекцій та практичних занять тощо.

Зазначена система дистанційного навчання Миколаївського НАУ надає можливість проектувати, створювати та керувати інформаційно - навчальними ресурсами Університету. Вона є достатньо гнучкою: науково-педагогічний працівник самостійно створює власний навчальний дистанційний курс та керує

ним, тобто власноруч контролює доступ до своїх навчальних курсів, використовуючи часові обмеження; створює власну систему оцінювання знань; контролює надсилання на перевірку виконаних здобувачами вищої освіти завдань; фіксує завдання, надіслані із запізненням; дозволяє або забороняє здобувачам вищої освіти перескладання контрольних завдань (модульних або підсумкових - заліків, екзаменів) тощо.

Необхідно зазначити, що окремий навчальний дистанційний курс науково-педагогічного працівника Університету може містити різні елементи: лекції, практичні та тестові завдання, форум, чат тощо. При цьому, можна використовувати текст, презентації, таблиці, схеми, графіки, відеоматеріали, посилання в мережі Інтернет, допоміжні файли та інші матеріали. За результатами виконання здобувачами вищої освіти завдань, науково-педагогічний працівник виставляє оцінки.

Контроль знань в системі дистанційного навчання Університету здійснюється за допомогою окремого модулю, який пропонує багато видів тестів, надає можливість повторного проходження тесту з дозволу викладача, можливість захисту від списування шляхом рандомізації питань в тестових завданнях, організації бази даних питань для використання їх у тестах. Зазначена система дистанційного навчання Університету має механізми зберігання поточних оцінок кожного здобувача вищої освіти за всіма навчальними дистанційними курсами, встановлення шкали оцінок, напівавтоматичного перерахунку результатів тестування тощо.

Крім того, в освітньому процесі науково-педагогічними працівниками використовується розроблений кафедрою інформаційних систем і технологій Університету власний онлайн-сервіс відеозв'язку Миколаївського НАУ. Зазначений онлайн-сервіс відеозв'язку було розроблено на базі безкоштовного програмного забезпечення з відкритим кодом для відеоконференцій Jitsi Meet та поєднано із системою дистанційного навчання Університету на освітній

платформі Moodle.

З часу запровадження даного програмного рішення успішно вирішено проблему поєднання відеоматеріалів з навчального дистанційного курсу (лекції, лабораторні заняття тощо) зі сторінкою навчального курсу, яку створив викладач в системі дистанційного навчання Університету на освітній платформі Moodle.

Крім того, кафедрі інформаційних систем і технологій Університету вдалося реалізувати програмне рішення із забезпечення автоматичного формування відеотеки лекцій із конкретного навчального дистанційного курсу, з тим, щоб здобувач вищої освіти мав можливість повторного перегляду (прослуховування) лекції з пропущеної теми з відповідною фіксацією такого факту.

У звітному періоді кафедрою інформаційних систем і технологій Університету постійно проводились онлайн-семінари з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та керівників структурних підрозділів з питань впровадження в освітній процес сучасних інформаційних технологій, створення та використання web-ресурсів навчальних дисциплін, розроблення та впровадження дистанційних курсів з використанням платформи Moodle, управління навчальним підрозділом з використанням інноваційних інформаційних технологій тощо.

В Університеті, вже більше 20 років, і звітний рік, не зважаючи на воєнний стан не виняток, функціонує онлайн-семінар молодих викладачів Університету, метою якого є вдосконалення педагогічної майстерності молодих науково-педагогічних працівників та аспірантів, вивчення та впровадження в освітній процес сучасних прогресивних технологій навчання, кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу і рейтингової системи оцінки знань здобувачів вищої освіти в умовах входження України до Європейського освітнього простору згідно з вимогами Болонської декларації тощо.

Миколаївський національний аграрний університет, аналізуючи потреби

регіонального ринку праці й індивідуальні запити тих, хто навчається, постійно працює над відкриттям нових спеціальностей, створенням інтегрованих навчальних планів, що забезпечують наступність і перманентність ступеневої освіти, над створенням навчальних планів спеціальностей, які забезпечують підготовку на стику спеціальностей чи із поглибленою підготовкою за певними напрямками професійної діяльності, навчальних планів для паралельного отримання освіти за двома спеціальностями тощо.

Основними нормативними документами, які визначають організацію освітнього процесу - є освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти та розроблені на їх підставі навчальні плани.

В Університеті з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти під час розробки освітніх програм спеціальності певного рівня вищої освіти враховуються їхні побажання щодо вибіркового навчальних дисциплін. Переліки вибіркового навчальних дисциплін формують деканати, на підставі заяв здобувачів вищої освіти, та розміщують на своїх сторінках на сайті Університету.

Здобувачі вищої освіти, що є учасниками програм академічної мобільності, мають можливість вивчати вибірково навчальні дисципліни в іншому закладі вищої освіти з наступним перезарахуванням в Університеті, за рішенням відповідної вченої ради факультету. У звітному році питома вага вибіркової компоненти навчального плану має складати не менше 25% кредитів ECTS від загального обсягу освітньої програми.

3.2. Ліцензування та акредитація освітньої діяльності, розроблення нових освітніх програм.

У звітному році, відповідно до Плану з ліцензування та акредитації Миколаївського НАУ та його структурних підрозділів, було заплановано проходження акредитації за 12 освітніми програмами.

Так, до введення воєнного стану в Україні, повну процедуру акредитаційної експертизи пройшли сім освітніх програм, з яких рішення про акредитацію терміном на 5 років отримали п'ять освітніх програм: чотири за освітнім ступенем «Молодший бакалавр» (Облік і оподаткування, Агрономія, Туризм, Менеджмент) та одна за освітнім ступенем «Бакалавр» (Біотехнології та біоінженерія).

Дві освітні програми за освітнім ступенем «Молодший бакалавр» (Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва та Харчові технології) отримали рішення про умовну (відкладену) акредитацію терміном на 1 календарний рік.

Після введення воєнного стану в Україні, Постановою КМУ від 16.03.2022 року за № 295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану» тимчасово дозволено НАЗЯВО ухвалювати рішення про умовну (відкладену) акредитацію освітніх програм без проведення або з частковим проведенням акредитаційної експертизи без оплати вартості акредитації закладом вищої освіти. Так, відповідно до пункту 2 вищезазначеної Постанови КМУ, без проведення акредитаційної експертизи, НАЗЯВО було ухвалено рішення про умовну акредитацію на один календарний рік за 5 освітніми програмами Університету, зокрема за освітнім ступенем «Молодший бакалавр» - Комп'ютерні науки, Агроінженерія та Біотехнології та біоінженерія; за освітнім ступенем «Бакалавр» - Харчові технології; за освітнім ступенем «Доктор філософії» - Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

На 2022-2023 навчальний рік, в Університеті заплановано проходження процедури акредитації дванадцяти освітніх програм, з яких одна освітня програма Технологіко-економічного коледжу Миколаївського НАУ.

Зокрема, за початковим (коротким циклом) рівня вищої освіти: шість освітньо-професійних програм (Комп'ютерні науки; Біотехнології та

біоінженерія; Харчові технології; Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва; Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; Агроінженерія).

За першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти: дві освітньо-професійні програми (Готельно-ресторанна справа; Харчові технології).

За другим (магістерським) рівнем вищої освіти: дві освітньо-професійні програми (Фінанси, банківська справа та страхування та Геодезія та землеустрій).

За третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти: одна освітньо-наукова програма (Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва).

За рівнем освіти «Фахова передвища освіта» заплановано проходження процедури акредитації однієї освітньо-професійної програми Технологіко-економічного коледжу - Готельно-ресторанна справа.

Наразі ухвалено рішення НАЗЯВО про умовну акредитацію, відповідно до п.2 Постанови КМУ від 16.03.2022 року за № 295, за двома освітньо-професійними програми освітнього ступеня «Магістр»: Фінанси, банківська справа та страхування; Геодезія та землеустрій.

Супроводження акредитаційних процедур в Університеті здійснюється співробітниками відділу ліцензування та акредитації шляхом проведення семінарів-тренінгів, а також їх участі у засіданнях вчених рад факультетів та Університету, науково-методичній раді Університету, зустрічах з науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, присвячених питанням якості надання освітніх послуг, нормативного забезпечення проходження акредитації, особливостям формування відомостей про самооцінювання освітніх програм, роз'яснення критеріїв оцінки освітніх програм тощо. Так, у звітному навчальному році співробітники відділу провели 7 таких семінарів-тренінгів та взяли участь у 10 зустрічах з учасниками освітнього процесу на факультетах.

Сьогодні, Миколаївський НАУ, відповідно до Відомостей щодо здійснення

освітньої діяльності у сфері вищої освіти, має ліцензію на підготовку здобувачів вищої освіти за наступними освітніми рівнями:

- початковий (короткий цикл) - з ліцензованим обсягом - 530 осіб;
- перший (бакалаврський) - з ліцензованим обсягом - 2030 осіб;
- другий (магістерський) - з ліцензованим обсягом - 1465 осіб;
- третій (освітньо-науковий) - з ліцензованим обсягом - 38 осіб.

Наразі, в Університеті акредитовано 36 освітніх програм, з них за освітнім ступенем молодшого бакалавра - 9, бакалавра - 9, магістра - 14, доктора філософії - 4 освітні програми.

3.3. Підвищення якості навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Інший важливий напрямок навчально-методичної роботи в Університеті - це наповнення освітнього процесу навчально - методичними матеріалами, які забезпечують ефективність роботи здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

Відкриття кожної нової спеціальності вимагає поповнення фонду навчально-методичної літератури. Крім цього, в останні роки, в Університеті значна увага приділялася новим формам представлення навчально - методичних матеріалів і їх новим видам. Так, комп'ютеризація освітнього процесу й розширення використання Інтернет-технологій сприяло впровадженню публікації навчально-методичних матеріалів (посібників, конспектів лекцій і т. д.) на електронних носіях інформації, створенню спеціальних видів електронних підручників, навчальних і контролюючих програм тощо.

Основне завдання організаційно-методичної роботи, що проводиться в Університеті - забезпеченість навчальних дисциплін навчально-методичними матеріалами, їхня класифікація, створення бази даних науково-методичного забезпечення освітнього процесу тощо.

Активна робота кафедр над створенням та виданням навчально - методичної літератури з усіх дисциплін дозволила мати підручники та посібники з розрахунку, як мінімум, один підручник на трьох здобувачів вищої освіти. Для кожної лабораторної роботи з усіх дисциплін, до курсового і дипломного проектування є методичні рекомендації.

Постійна увага в Університеті приділяється комп'ютеризації освітнього процесу, новим технологіям навчання, які спрямовані на застосування активних методів та інформаційних способів навчання й управління освітньою діяльністю.

Електронними освітніми ресурсами Університету є навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, які створені в електронній формі, представлені на відповідних носіях або розміщені в репозиторії електронних освітніх ресурсів Університету та відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів.

Репозиторій електронних освітніх ресурсів Університету є одним з головних елементів його інформаційного середовища, має навчально - методичне призначення та використовується для ефективно організації освітнього процесу в частині, що стосується його забезпечення якісними навчально-методичними матеріалами. Крім того, репозиторій є важливою ланкою системи наукових комунікацій, яка забезпечує своєчасне оприлюднення результатів актуальних досліджень і сприяє підвищенню авторитету науковців Університету, популяризації їхніх праць та покращенню наукометричних показників академічної спільноти Миколаївського НАУ. На сьогодні до репозиторію внесено 11238 документів, серед яких наукові статті, навчально-методична література, підручники, посібники.

3.4. Наукова бібліотека.

У звітному році, з початку повномасштабного вторгнення окупантів, фахівці бібліотеки, які залишились в Миколаєві, працювали на своїх робочих

місяцях, частина фахівців бібліотеки працювала дистанційно, підтримуючи доступ до бібліотечних ресурсів, сервісів та послуг в онлайн-режимі.

У звітному періоді було розроблено алгоритм надання різноманітних послуг за допомогою електронної пошти, створено та розміщено на Google-диску тематичні колекції для користувачів бібліотеки Університету та коледжів, налагоджено надання різноманітних консультацій з використанням месенджерів тощо. Здобувачам вищої освіти та науково-педагогічним працівникам надавалися індивідуальні консультації щодо одержання потрібної інформації, надавалася допомога при складанні списків літератури до кваліфікаційних робіт та дисертацій, формувались різноманітні довідки, надавався доступ до повнотекстових документів бібліотеки. Видавалася навчальна література на семестри на початку календарного року.

Задля забезпечення потреб освітнього процесу працівниками бібліотеки Університету на Google Диску було створено папку «Дистанційна освіта», яка використовувалась для обслуговування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників Університету та педагогічних працівників його коледжів. На цей ресурс за запитами надсилалися повнотекстові документи навчальної літератури. Активно також використовувався користувачами репозиторій Університету. Таким чином, частина послуг бібліотеки надавалися віддалено, включаючи наукові консультації, довідкові послуги, а також доступ до всіх наших цифрових колекцій та баз даних. Крім того, у звітному році фахівці бібліотеки: заносили повнотекстові документи в колекції факультетів до репозиторію Університету; поповнювали бази даних електронного каталогу записами статей з електронних періодичних видань та в електронну бібліотеку; додавали переведену в pdf-формат навчальну літературу з активного фонду бібліотеки. Електронна бібліотека за звітний рік поповнилася на 843 повнотекстових документи. За звітний період було оформлено повноцінну передплату періодичних видань на перше та друге півріччя 2022 року.

Головна мета використання автоматизованих технологій у бібліотеці Миколаївського НАУ полягає у підвищенні якості інформаційно - бібліотечного обслуговування, забезпечення широкого доступу до літератури, інформації, знань для ефективного розвитку освітньої і наукової діяльності Університету.

Так, на веб-сайті бібліотеки Університету максимально повно представлено власні інформаційні продукти: електронний каталог, електронні повнотекстові бази даних, нові надходження, віртуальні виставки та огляди, методичні розробки бібліотеки, бібліографічна інформація, інформація про послуги читачам, інституційний репозиторій Миколаївського НАУ та інше.

Через модель відкритого доступу бібліотека Миколаївського НАУ надає можливість користування архівами низки фахових електронних журналів та наукометричних баз даних для задоволення інформаційних потреб усіх учасників освітнього та наукового процесів.

Електронний каталог належить до ресурсів власної генерації. Перевагами електронного каталогу є доступність інформації, оперативність пошуку, об'єднання простого і багатоаспектного пошуку, отримання різних довідок про джерело інформації (бібліографічний опис, наявність у фонді, місцезнаходження документа). Електронний каталог розміщений на сайті бібліотеки і доступний всім користувачам глобальної мережі в режимі онлайн.

Перелік баз даних сайту бібліотеки Університету розширюється, покращуються технічні можливості їх використання, що, відповідно, збільшує кількість звернень користувачів до електронних ресурсів. Основні бази даних сайту: електронний каталог, електронна бібліотека, бібліографічні бази даних.

На сьогодні створено і поповнюється 38 власних баз даних, з них 28 - повнотекстові. У звітному році створено нову повнотекстову базу даних: «Туризм та туроперейтинг». Обсяг власних баз даних та електронного каталогу нараховує сьогодні 245310 записів, за звітний період в електронний каталог введено 3020 нових записів.

Доступ до повних текстів документів, розміщених в базах даних за передплатою Міністерства освіти і науки України, зокрема WOS, Scopus, ScienceDirect та власних повнотекстових баз даних бібліотеки надається в локальній мережі Університету.

На сайті бібліотеки створено сторінку «Академічна доброчесність», до якої включено розділи: академічна доброчесність у вищій школі; нормативно-правове регулювання впровадження принципів академічної доброчесності; академічне письмо та доброчесність; запобігання плагіату. Крім того, надано посилання на сервіси перевірки на плагіат, зокрема безкоштовні (Advego Plagiatus).

Процес комплектування фонду бібліотеки Університету має відпрацьований механізм співпраці зі іншими структурними підрозділами задля: інформаційного забезпечення потреб академічної спільноти; розвитку власної електронної колекції; залучення до процесу комплектування всіх користувачів бібліотеки; повної автоматизації процесів комплектування. Основні джерела комплектування - придбання, передплата періодичних видань, дарунки, книгообмін.

Під час проходження Університетом ліцензування та акредитації освітніх програм бібліотека є обов'язковим учасником зустрічей з експертними групами й інформує про забезпечення освітніх компонент навчальними та науково-дослідницькими матеріалами відповідного напрямку.

Наукова бібліотека Миколаївського НАУ має солідну базу електронних ресурсів, яка включає в себе як електронний каталог бібліотеки, так і локальні електронно-бібліотечні ресурси. Користувачі інформації знають, що бібліотека Миколаївського НАУ має і надає доступ до достовірних наукових джерел (друкованих чи електронних), які буває нелегко відразу відшукати в мережі Інтернет.

Одним із джерел поповнення фонду електронної бібліотеки є інтернет-ресурси за умов їхньої відповідності видовим і тематичним критеріям відбору.

Комплектування на базі запозичення ресурсів з інтернету потребує постійного моніторингу мережі, пошуку, відбору та завантаження ресурсів. Фахівці бібліотеки постійно проводять моніторинг інституційних репозиторіїв на наявність навчальної літератури.

Поповнювались також фонди традиційними новими книгами, які повертаються читачами замість втрачених, за рахунок книгообміну, дарунків та власними виданнями Університету. За звітний період за рахунок усіх джерел фонд бібліотеки поповнили 368 примірників навчальної та наукової літератури.

У звітному році постійно проводилися онлайн-тренінги з науково-педагогічними працівниками Університету щодо редагування профілів науковців в наукометричних базах даних, додаванні нових публікацій до власних профілів; у створенні профіля науковця ORCID ID, Google Scholar; надавалися індивідуальні консультації науковцям щодо роботи в GRAFIATI - сервісі автоматичного оформлення бібліографічних посилань та списків літератури, що надає можливість генерувати бібліографічні посилання та створювати списки використаних джерел за українськими та міжнародними стандартами в найновіших редакціях.

З метою ознайомлення та надання посилань на праці науково-педагогічних працівників Університету, які розміщені у виданнях, включених у БД Scopus та Web of Science, що є необхідною умовою підвищення рейтингу Університету, у репозиторії Миколаївського НАУ створено зібрання «Публікації у наукометричних базах даних». Це дає можливість не тільки бібліотекарам, але й науковцям відстежити кількість статей автора, ознайомитись з темами та напрямками опублікованих досліджень, спрощує аналіз публікаційної активності.

Із метою ознайомлення користувачів з актуальною літературою в бібліотеці було організовано онлайн-виставки, на яких акцентувалася увага на нових надходженнях, літературі на допомогу освітньому процесу та науковій

діяльності; удосконалювались форми виховної роботи. Зокрема, було надано допомогу кураторам в організації проведення онлайн кураторських і виховних годин; було організовано книжкові онлайн виставки-перегляди на допомогу першокурсникам та курсовому проєктуванню, на актуальні теми та до знаменних і пам'ятних дат.

У зв'язку з неможливістю проведення масових заходів у традиційній формі, фахівці бібліотеки підготували ряд віртуальних заходів з популяризації національних традицій, що ґрунтуються на вихованні молодого покоління на засадах любові та поваги до рідної землі. Мета цих заходів - формування етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, вболівання за долю народу. Так, здобувачам вищої освіти та всім бажаючим, було запропоновано виготовити українську народну ляльку-оберег та за бажанням передати українським захисникам на фронт. Майстер-клас з усіма покроковими інструкціями та фотографіями розміщено на сайті бібліотеки у розділі «Культурно-просвітницька діяльність».

Протягом вересня-жовтня звітного року було проведено онлайн-заняття з інформаційної культури для першокурсників Університету, на яких молодь навчалася орієнтуватися в потоках документів і масивах інформації та її основних джерелах, умінню оптимально використовувати мережеві інформаційні ресурси в навчанні та роботі.

З метою сприяння збереженню, захисту та популяризації культурної спадщини, культурних цінностей та національної пам'яті українського народу на сайті бібліотеки у розділі «Культурно-просвітницька діяльність» було розміщено віртуальну екскурсію по найцікавішим музеям України. Екскурсія знайомить з самими незвичайними музеями України, такими як Музей історії пожежної охорони, Музей метрополітену, Музей води, Музей в темряві «Третя після опівночі», Музей звуку тощо.

3.5. Організація і проведення практик.

У звітному році, організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти Миколаївського НАУ, зокрема проведення виробничих та переддипломних практик, в тому числі закордонних, здійснювалась з урахуванням рекомендацій МОН України з провадження освітньої діяльності у період воєнного стану та передбачала обов'язкове виконання програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти, відповідно до освітньо-професійних програм підготовки на факультетах.

Для організації навчальних практик було передбачено використання навчально-наукових лабораторій кафедр факультетів. Для організації виробничих практик також було передбачено використання спільних днів практичної підготовки зі стейкхолдерами освітніх програм та філіями кафедр на виробництві, зокрема із застосуванням дистанційних технологій навчання.

Загалом, в Університеті, у якості баз проходження практик, використовуються структурні підрозділи Навчально-науково-практичного центру Університету: навчально - науково-перепелина ферма; сучасна агрометеостанція; навчально-науково - виробничі ферми Новобузького та Мигійського коледжів Миколаївського НАУ; полігон сучасного дощувального зрошення; інноваційний полігон сучасних технологій в АПК; полігон сучасного краплинного зрошення; полігон впровадження елементів точного землеробства; навчально-дослідно- виробнича бджолина пасіка; навчально-дослідно-виробнича вівцеферма; навчально-дослідно-виробнича свиноферма; демонстраційне поле лаванди, навчально-виробничі лабораторії з переробки м'яса та соняшника тощо.

Відмітимо, що не зважаючи на воєнний стан, у звітному році, на базі Центру з підготовки робітничих професій професійно-технічне навчання пройшли 206 осіб із числа здобувачів вищої освіти Університету. На даний час, в Центрі з підготовки робітничих професій, навчаються 25 здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету за професією «Слюсар-електрик з ремонту

електроустаткування».

У межах реалізації проєкту «Розвиток громад в Україні через соціальне підприємництво» та за фінансової підтримки Асоціації сприяння різноманітності, діалогу та освіти (Австрія) та Ініціативного центру сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання» (Україна) на базі Університету створено студентське соціальне підприємство «Пекарня «Хліб мого краю». Студентська пекарня є унікальним навчальним майданчиком, який сприятиме розвитку в Україні соціального підприємництва, а також покращенню професійних навичок здобувачів вищої освіти Університету спеціальностей 241 «Готельно-ресторанна справа» та 181 «Харчові технології».

З метою підвищення якості професійної підготовки фахівців шляхом поєднання теоретичного навчання з практичною підготовкою на реальних робочих місцях, одержання ними професійних знань і вмінь зі спеціальностей, оволодіння сучасними методами і формами організації праці в галузі майбутньої професійної діяльності, формування у них знань, навичок роботи в трудових колективах, на базі навчально - науково-практичного центру Миколаївського НАУ, у звітному році, продовжено функціонування трьох студентських фермерських господарств, а також трьох студентських виробничих кооперативів та особистого студентського господарства. До речі, у звітному році, аналогічні структури функціонували на базі Новобузького коледжу Миколаївського НАУ (два студентські фермерські господарства та два студентських виробничих кооперативи) та на базі Мигійського коледжу Миколаївського НАУ - це два студентські виробничі кооперативи, студентське фермерське господарство та особисте студентське господарство.

Не зважаючи на труднощі воєнного часу, активно долучаються до освітнього процесу Миколаївського НАУ підприємства регіону. Виробничі структури беруть безпосередню участь у розробленні індивідуальних навчальних планів та затверджують програми дуального навчання, робочі навчальні плани із

спеціальностей, графіки освітнього процесу, плани заходів із забезпечення освітнього процесу та проводять оцінку загальних і професійних компетенцій здобувачів вищої освіти тощо.

Затверджені графіки освітнього процесу передбачають черговість теоретичного навчання на базі Університету з практичною підготовкою в умовах виробництва. Періодичність черговості є різною та залежить від програми навчання, матеріально-технічної бази, природних умов тощо.

Основними базами для проходження практик на факультетах Університету є такі провідні господарства, як ТОВ СП «Південна аграрно - експортна компанія», ТОВ СП «Нібулон» (в м. Миколаїв та філії в районах області), ТОВ «Миколаївзеленгосп», ПрАТ «Лакталіс -Миколаїв», Головне управління статистики Миколаївської області, ПАТ «Коблево», ПАТ «Радсад», ТОВ «Екотранс», СТОВ «Промінь», ТОВ «С-Росток», Земельний кадастровий центр, ТОВ «Європейська Транспортна Стивідорна Компанія», ТОВ «Аргон», ТОВ «Юг-Транссервіс», ТОВ «Золотий Колос», ТОВ «Нива-Весняне», Науковий парк «Агроперспектива» Миколаївського НАУ, АТ «УКРСИББАНК», ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», Управління Державної казначейської служби України у місті Миколаєві, ОКП «Миколаївоблтеплоенерго», Миколаївське управління ГУ ДПС, ТОВ «Миколаївський хлібозавод №1», ТОВ «Будівельна компанія» «Строй Скиф», ТОВ «Легіон Авто», ТОВ «Ландтех», ФГ «Нові Зорі», ТОВ «Техноторг-Дон», ТОВ «Сандора», ТОВ НВП «Глобинский свинокомбінат», ТОВ «Натуральні есенції», ФГ «Владам», ФГ «Агролайф», ФГ «ТІТАН АГРО», ТОВ «Очаківський райагрохім», КП «Госпрозрахункове проектно-виробниче архітектурно-планувальне бюро», ДП «ЗОРЯ» - «МАШПРОЕКТ», МРФ ДП «Центр державного земельного кадастру», Ветлікарня «Ветсервіс» та багато інших.

На інженерно-енергетичному факультеті Університету повноцінно функціонує 52 філії кафедр на виробництві, з якими укладено відповідні

договори, що дозволило навчати здобувачів вищої освіти за сучасними технологіями в агроінженерії, електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці, а також на високому рівні проводити всі види практик (навчальні, виробничі). Так, на філіях кафедр факультету у СТОВ «Росток», ТОВ «Екотранс», ТОВ «Техноторг-Дон», ННПЦ Миколаївського НАУ, ФГ «Нові зорі», ТОВ «Райагроремелектромонтаж», ТОВ «Воделектросервіс», ТОВ «СП НІБУЛОН», ПАТ «Миколаївобленерго», ТОВ «Евері» здобувачі та науково-педагогічні працівники проводили онлайн - заняття в умовах виробництва, поглиблювали отримані в Університеті теоретичні знання, відбувався обмін інформацією щодо можливості написання здобувачами статей, курсових та наукових робіт. В цілому, за звітний період, проведено більше 15 таких занять.

Факультет агротехнологій щорічно бере активну участь у підготовці і проведенні Міжнародного Дня Поля Миколаївського НАУ. На факультеті ТВППТСБ на високому рівні налагоджено проведення онлайн практичних занять в умовах філій кафедр на виробництві. Факультет менеджменту збільшив кількість здобувачів вищої освіти, які проходять практику в державних установах, управліннях різного рівня, департаментах Миколаївської обласної військової адміністрації, органах місцевого самоуправління тощо.

У звітному році в Університеті постійно проводилися презентації наукових та навчальних програм міжнародних академічних обмінів, здійснювався моніторинг баз виробничих практик для навчання і стажування здобувачів вищої освіти Університету за кордоном, було оновлено договори з двома операторами, які займаються організацією профільної практики здобувачів вищої освіти за кордоном, проте й тут війна наклала свій негативний відбиток. Так, якщо в період з січня по листопад 2021 року 178 здобувачів вищої освіти із всіх факультетів Університету пройшли виробничу практику або стажування за кордоном (Німеччина, Великобританія, Данія, Швеція, Норвегія і Швейцарія), то у 2022 році – всього 39 осіб.

3.6. Дуальна форма здобуття вищої освіти.

Освітній процес у сучасному закладі вищої освіти тісно пов'язаний із процесом виробництва. Належна підготовка висококваліфікованих фахівців неможлива без практичної складової. У Миколаївському національному аграрному університеті процес впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти розпочався ще в 2017 році та пройшов значний шлях від вивчення міжнародних напрацювань, щодо підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, до системної організації цієї роботи в Університеті та коледжах, що входять до структури Університету. Щорічно, в Університеті за дуальною формою навчання здобувають освіту близько 80 осіб, у тому числі і за кордоном.

Дуальна форма здобуття вищої освіти в Університеті регламентується Положенням про порядок організації та проведення дуального навчання в Миколаївському НАУ. Організацію процесу навчання функціонально покладено на структурний підрозділ Університету – Відділ дуальної освіти. Відділ керується в своїй роботі відповідним положенням та іншими нормативними документами з управління та контролю за якістю підготовки фахівців, навчально-методичної, науково-дослідної і виховної роботи.

Діяльність Відділу дуальної освіти направлена на вирішення таких завдань:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу, відповідно до стандартів вищої освіти та освітніх програм;
- забезпечення взаємозв'язку різних систем (освіта, наука, виробництво, громадськість);
- впровадження змін, які спрямовані на підвищення якості надання освітніх послуг;
- підвищення якості підготовки фахівців, відповідно до вимог ринку праці;
- посилення ролі роботодавців у системі підготовки фахівців;
- підвищення конкурентоздатності випускників Миколаївського НАУ;

- сприяння зростанню рівня зайнятості молоді;
- поширення досвіду партнерства;
- скорочення періоду адаптації випускників до професійної діяльності;
- підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання;
- сприяння зростанню іміджу Університету, шляхом результативного партнерства усіх учасників освітнього процесу.

Дуальна форма здобуття вищої освіти передбачає використання найновіших наукових досягнень, інноваційних розробок і технологій не лише університетської науки і виробництва, а й досягнень академічної науки.

Найбільш вдалою організаційною формою співпраці є Науково-навчально-виробничий Консорціум «Південний» аграрних закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та виробничих підприємств України. На пропозицію Миколаївського НАУ, з цього питання, відгукнулися вісім наукових установ, заклади вищої освіти та 22 передових підприємств, з-поміж яких: ТОВ «СП «Південна аграрно- експортна компанія» (ПАЕК), ТОВ «С-Росток», ДП ДГ «Реконструкція», ТОВ «Золотий колос», ТОВ «Агрофлагман», Індустріальна група «УПЕК» (м. Харків) та інші.

У звітному періоді факультети Університету продовжили роботу з укладення договорів з підприємствами та установами в межах запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти. Так, наприклад, у звітному році на інженерно-енергетичному факультеті Університету, в контексті впровадження дуальної форми здобуття освіти, продовжувалася робота з організації співробітництва з роботодавцями для забезпечення професійної підготовки та майбутнього працевлаштування випускників факультету. Зокрема, укладено тристоронні договори про практичну підготовку здобувачів вищої освіти з елементами дуального навчання з ТОВ «Будівельна компанія» «Строй Скиф»», ТОВ «Легіон Авто», ТОВ «Ландтех», ФГ «Нові Зорі», ТОВ «Техноторг - Дон»,

ТОВ «СП НІБУЛОН», ТОВ «Сандора», ОКП «Миколаївобленерго», ТОВ НВП «Глобинський свинокомплекс».

У звітному році Миколаївський національний аграрний університет уклав договори та постійно співпрацює з такими підприємствами, як ОКП «Миколаївоблтеплоенерго», акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк», фермерське господарство «Агролайф», Навчально-науково-практичний центр Миколаївського НАУ. Зокрема, з 24 лютого 2022 року десять здобувачів вищої освіти спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» в контексті реалізації дуальної форми здобуття вищої освіти продовжили проходження професійної підготовки на підприємстві ОКП «Миколаївоблтеплоенерго», що дало їм можливість удосконалити теоретичні знання та здобути практичні навички в умовах прифронтового міста Миколаєва.

На сьогоднішній день вони успішно відпрацювали цей складний період та прийняли активну участь у підготовці міста до опалюваного сезону. На адресу Університету було надіслано лист-подяку від директора ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» за підтримку роботи підприємства у воєнний час.

Підготовка Університетом компетентних фахівців ґрунтується на гармонійному поєднанні в них особистісних і професійно важливих якостей, здатності до саморозвитку та самореалізації в своїй майбутній професійній діяльності. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти реалізується через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття вищої освіти, освітньої програми, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів в умовах проходження індивідуального дуального навчання.

Організація дуального навчання в Миколаївському НАУ провадиться на принципах соціального партнерства – особливому типі спільної діяльності між суб'єктами освітнього процесу та роботодавцями, який характеризується довірою, загальними цілями та цінностями, а також визнанням взаємної відповідальності сторін за результат їхньої співпраці і розвитку.

3.7. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності.

Забезпечення академічної доброчесності є важливим елементом роботи з підвищення якості освіти. В Миколаївському національному аграрному університеті, відповідно договору з ТОВ «Антиплагіат», застосовується сервіс онлайн-перевірки унікальності академічних текстів «Unicheck». Договором передбачається надання зазначеним сервісом необхідної кількості сторінок для безкоштовної перевірки на академічний плагіат статей, наукових робіт, курсових, випускних кваліфікаційних робіт (проектів) та дисертаційних робіт.

Перевірка проводиться відповідно до норм Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Миколаївському НАУ. Цей документ містить критерії оцінювання оригінальності статей, наукових робіт, курсових, випускних кваліфікаційних робіт (проектів) та дисертаційних робіт, регламентує процедуру їх перевірки та порядок дій, спрямованих на усунення незаконних запозичень, які були виявлені у роботах під час перевірки.

Моніторинг прозорості й ефективності антикорупційних програм українських закладів вищої освіти, що проводився в межах масштабного загальнонаціонального дослідження готовності адміністрацій закладів вищої освіти протидіяти корупційним зловживанням та рівня сприйняття феномену корупції здобувачами вищої освіти в Україні «Покоління вільне від корупції» показав, що Миколаївський НАУ посів 12 місце (рівень прозорості 61,21%) з-поміж 165 закладів вищої освіти України.

У звітному періоді, відповідно до Стратегії розвитку та Програми з реалізації Стратегії розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2016-2023 років, було здійснено традиційні заходи з моніторингу організації і якості освітнього процесу: адміністративний контроль проведення онлайн занять та контрольних заходів; перевірка стану навчально-методичного забезпечення; звітування науково - педагогічних працівників за підсумками навчального року; соціологічне опитування здобувачів вищої освіти.

Зазначені заходи дозволяють отримувати інформацію про реальний стан справ, наявні проблеми і недоліки, виявляти підрозділи та окремих науково-педагогічних працівників, які мають суттєві здобутки і корисний досвід.

Особливе значення надавалося такому засобу моніторингу, як соціологічні опитування. Так, у звітному році Центром соціологічних досліджень Університету проводилось соціологічне онлайн - опитування першокурсників Університету, що дозволило виявити відповідні тенденції та скоригувати профорієнтаційну роботу на поточний навчальний рік.

РОЗДІЛ 4. ПОСИЛЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УНІВЕРСИТЕТУ

4.1. Кадрове забезпечення науково-педагогічної та науково-дослідної роботи.

Кадрова політика в Університеті ґрунтується на переконанні, що найважливішим надбанням Університету є його викладачі, науковці, працівники, саме від них залежать якість навчання, ефективність наукових досліджень, загальна інтелектуальна атмосфера. Протягом звітнього періоду здійснено низку важливих заходів, спрямованих на посилення викладацького і наукового складу, створення сприятливих умов для його роботи, матеріальне та моральне заохочення найкращих науково-педагогічних працівників і співробітників.

Станом на 01 жовтня 2022 року в Університеті працюють 342 науково - педагогічних працівника, 23 наукових співробітника. Серед співробітників Миколаївського НАУ - один академік НААН України; два члени- кореспонденти НААН України; 54 доктори наук, професорів та 185 кандидатів наук, доцентів; один заслужений діяч науки і техніки України; два заслужені працівники освіти; один заслужений працівник сільського господарства; шість академіків галузевих академій; лауреати Премій Президента України, Кабінету Міністрів України; три заслужені працівники народної освіти України.

4.2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації.

У звітньому році, як того вимагає Закон України «Про вищу освіту», було проведено відповідну роботу зі створення умов для проходження підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Університету. Зокрема, у повному обсязі виконано План-графік підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками за 2022 рік.

Найважливішою складовою кадрової політики Університету є підготовка кадрів вищої кваліфікації через ефективне функціонування аспірантури і докторантури. Сьогодні в Університеті ведеться підготовка аспірантів за 4 спеціальностями, ліцензованими у 2016 році. За освітньо-науковими програмами навчається 41 аспірант (табл. 1).

Таблиця 1.

**Показники ефективності функціонування аспірантури та докторантури в
Миколаївському НАУ в 2017-2022 роках**

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Зараховано до аспірантури (осіб)	10	8	8	9	9	15
Кількість аспірантів на кінець року	33	29	32	31	35	41
у т.ч. навчаються за контрактом	2	3	3	2	5	11
Випуск аспірантів	10	8	3	7	4	7
у тому числі із захистом	2	1	-	-	-	1
Кількість докторантів на кінець року	7	3	4	4	4	5
у т.ч. навчаються за контрактом	-	-	-	-	-	-
Кількість захищених дисертацій НПП МНАУ, у т.ч.:	10	10	7	3	10	3
кандидатських	9	7	2	-	7	3
докторських	1	3	5	3	3	-

У звітному році сім аспірантів закінчили навчання в аспірантурі, з них один – із захистом дисертації. Зараховано на навчання до аспірантури п'ятнадцять осіб, з них вісім – за контрактом. Навчання в докторантурі закінчили два докторанти. Зараховано до докторантури три особи (план виконано). Заплановано проведення додаткового прийому на навчання до аспірантури за контрактом до 12 січня 2023 року.

РОЗДІЛ 5. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

5.1. Основні напрямки науково-дослідної та інноваційної діяльності.

Одним з основних завдань закладу вищої освіти є провадження наукової та інноваційної діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі, економіці та виробництві.

У звітному році в Миколаївському НАУ основними формами організації науково-дослідної та інноваційної діяльності були:

- забезпечення виконання прикладних науково-дослідних робіт та розробок, які фінансуються МОН України;
- розширення співпраці з підприємствами реального сектору економіки, організаціями-замовниками послуг шляхом виконання господарських договорів на науково-дослідні роботи;
- участь в грантах і конкурсах державних фондів підтримки;
- виконання робіт за міжнародними грантами і програмами;
- підтримка публікаційної активності і підвищення якості публікацій наукових результатів шляхом забезпечення доступу до провідних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science) тощо;
- вдосконалення матеріально-технічної бази Університету, оснащення наукових лабораторій сучасним обладнанням;
- розширення форм залучення до науково-дослідної діяльності молодих науковців та здобувачів вищої освіти.

На сьогодні, в Університеті функціонує збалансована комплексна система організації прикладних досліджень, науково -технічних розробок, інноваційної діяльності, формування й реалізації перспективних і поточних планів, їх фінансування, що дало змогу зберегти й розвинути наукові школи Університету,

широкий спектр наукових досліджень за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки України.

Науково-дослідна робота ведеться в оснащених сучасним обладнанням аудиторіях та наукових лабораторіях, навчально-науково-практичному центрі Університету, а також у передових господарствах регіону.

5.2. Фінансування науково-дослідної роботи.

У звітному навчальному році, за результатами державної атестації ЗВО в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності, Університетом отримано фінансування за напрямом «Аграрні науки та ветеринарія» у сумі 302,6 тис.грн та за напрямом «Суспільні науки» – 6,0 тис.грн.

Виходячи з означеного, з вересня 2022 року розпочато виконання технічного завдання «Підвищення продуктивності основних озимих культур України в умовах змін клімату та деградації ґрунту». За результатами виконання завдання підібрано найбільш продуктивні, пристосовані до умов Південного Степу України сорти пшениці, ячменю та гібриди ріпаку озимих форм; визначено найбільш придатні до умов зрошення сорти пшениці та гібриди ріпаку озимого; досліджено вплив біодеструктора стерні на процеси розкладання післяжнивних решток та показники родючості ґрунту; оцінено ефективність дії біопрепаратів на продуктивність досліджуваних культур; досліджено вплив метеорологічних факторів на ріст, розвиток та продуктивність рослин пшениці, ячменю та ріпаку озимого; вивчено вплив елементів технології вирощування на продуктивність досліджуваних культур. Результати перспективних досліджень впроваджені у підрозділі «Дослідне поле» Університету, що сприяє кращій підготовці здобувачів вищої освіти та науковців.

Загалом, обсяг фінансування науково-дослідної роботи в Миколаївському НАУ за 2022 рік склав 14689,3 тис. грн, у тому числі по держбюджету - 1829,7 тис. грн на виконання трьох тем, базове фінансування - 308,6 тис. грн,

спеціальний фонд – 12551 тис. грн.

За проведені наукові дослідження Науковим парком «Агроперспектива» отримано 2524,2 тис. грн, з яких у зміцнення науково-виробничої бази Навчально-науково-практичного центру Миколаївського НАУ, навіть у складних умовах воєнного стану, вкладено біля 1000,0 тис. грн.

У 2022 році розпочато виконання проєкту «Розроблення інноваційної ресурсо- та енергозберігаючої смарт-технології вирощування високоякісного зерна пшениці озимої на зрошенні», за рахунок коштів державного бюджету в сумі 963,0 тис. грн (науковий керівник – проф. Панфілова А.В.).

У звітному році закінчено виконання проєктів «Інноваційні еколого-безпечні технології вирощування соргових культур для забезпечення альтернативних джерел енергії» за рахунок коштів державного бюджету в сумі 513,6 тис. грн (науковий керівник – проф. Дробітько А.В.) та «Розробка технології прогнозування м'ясної та молочної продуктивності сільськогосподарських тварин на підставі багатовимірних інформаційно-статистичних методів» за рахунок коштів державного бюджету в сумі 353,1 тис. грн (науковий керівник – доц. Луговий С.І.).

На виконання наказу ректора Миколаївського НАУ від 10.11.2022 року за №135-О «Про проведення конкурсного відбору у 2022 році проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених» підготовлено проєкт прикладного дослідження «Трансформація механізмів розвитку регіонів як базис гарантування фінансово-економічної безпеки держави у період післявоєнного відновлення» (керівник: проф. Полтораєв А.С.). Проєкт рекомендовано для подальшого проходження наукової та науково-технічної експертизи Конкурсу у Міністерстві освіти і науки України.

На виконання наказу ректора Миколаївського НАУ від 18.11.2022 року за №136-О «Про проведення першого етапу конкурсного відбору фундаментальних

наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок у 2022 році» триває робота з підготовки чотирьох наукових проєктів (факультети: менеджменту (2), агротехнологій (1), інженерно-енергетичний (1)) для участі у першому етапі конкурсного відбору.

5.3. Інноваційна та навчально-науково-виробнича діяльність.

У звітному році науковцями Університету розроблено та впроваджуються інноваційні, екологічнобезпечні технології вирощування польових культур з елементами біологізації в умовах Півдня України (використання біо- та нанопрепаратів і рістрегулюючих речовин), а також системи точного землеробства й прогресивних ощадних технологій зрошення польових культур та системи генної інженерії і культури *In vitro*. Результати перспективних досліджень впроваджені у підрозділі «Дослідне поле» Університету, що сприяє кращій підготовці здобувачів вищої освіти та науковців.

За програмою співпраці науково-освітнього кластеру «Агротехніка» на науково-дослідних полях Миколаївського національного аграрного університету проведено випробування першого в Україні зразка борони Dukat UVT для вертикального обробітку ґрунту. Новий зразок сільськогосподарської техніки розроблений конструкторським бюро і виготовлений на виробничих потужностях вітчизняного виробника «Lozova Machinery» (Харківська область), які разом з Університетом є засновниками Кластеру та Науково-навчально-виробничого консорціуму «Південний». У заході взяли участь група розробників на чолі з головним конструктором Олексієм Гриненко, науковці і спеціалісти Університету. Результати випробувань підтвердили високу якість роботи нового знаряддя, його необхідність для впровадження технологій Strip Till та Mini Till у південній зоні України. Борона Dukat UVT рекомендована для серійного виробництва.

До речі, вартість переданої Університету для проведення випробувань

борони зубової пружинної Dukat UVT для вертикального обробітку ґрунту складає понад 1,8 млн. грн. Таким чином, з початку співпраці, компанією «Лозівські машини» передано Навчально-науково-практичному центру Миколаївського НАУ сільськогосподарської техніки на більш ніж 14 млн. грн.

26 травня 2022 року в Університеті, з врахуванням обмежень воєнного часу, було проведено Міжнародний форум «Інноваційно-інвестиційний розвиток аграрної сфери – запорука продовольчої безпеки країни».

За програмою Форуму в режимі онлайн було проведено Міжнародний День поля, в якому взяли участь перший заступник Голови Миколаївської ОВА, депутати обласної та Миколаївської районної рад, керівники та спеціалісти аграрних підприємств, представники українських та закордонних університетів-партнерів тощо.

Важливою складовою Форуму стало проведення Міжнародної науково-практичної конференції. Цей онлайн-захід відвідало понад 120 осіб, серед яких представники Державного університету Колорадо (США), Латвійського університету природничих наук та технологій (Латвія), Університету прикладних наук Вайенштефан-Тріздорф (Німеччина), Державного науково-дослідного інституту польових культур «Селекція» (Республіка Молдова) та ін.

Учасникам заходу було презентовано 248 сортів зернових колосових та бобових культур та 45 гібридів ріпаку озимого Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення, Інституту зрошуваного землеробства, Миронівського інституту пшениці ім. В.М. Ремесла, Інституту рослинництва ім. В.Я. Юрьєва, Інституту землеробства, Всеукраїнського наукового інституту селекції, Білоцерківської державної селекційної дослідної станції, ФГ «БОР», відомих зарубіжних компаній ZAATEN – Union, DSV, STRUBE, SEMENCES, SYNGENTA та інших.

Крім того, на демонстраційному полігоні закладено дослідні ділянки з 19 гібридів соняшнику генетично-селекційних центрів Туреччини, які до речі, ще не

представлено в Реєстрах сортів та гібридів (дослідження профінансовано замовниками згідно укладених договорів), а також висіяно 47 гібридів соняшнику вітчизняних та зарубіжних селекційних центрів, зокрема з США.

Вченими Університету до Міжнародного Дня поля підготовлено наукове видання «Каталог сортів зернових та зернобобових культур, представлених на демонстраційному полігоні Миколаївського національного аграрного університету у 2022 році». Каталог містить коротку господарсько-біологічну характеристику сортів зернових та зернобобових культур, які випробовувались на інноваційному полігоні з трансферу сучасних технологій в АПК Миколаївського НАУ у 2021-2022 роках.

За результатами проведення Міжнародної науково-практичної конференції Міжнародного форуму «Інноваційно-інвестиційний розвиток аграрної сфери – запорука продовольчої безпеки країни» підготовлено та видано збірник тез. У тезах доповідей розкрито стан та тенденції розвитку аграрного виробництва, висвітлено досвід інтеграції аграрної освіти, науки і виробництва, визначено стратегічні пріоритети розвитку агропромислового комплексу в умовах змін клімату, а також шляхи впровадження передових технологій у сільськогосподарському виробництві.

Загалом, впровадження сучасних технологій в зерновиробництво дало можливість отримати Університету у звітному році, навіть за непростих кліматичних умов вирощування сільськогосподарських культур (відповідно до показників університетської метеостанції загальна кількість опадів на полях Навчально-науково-практичного центру Миколаївського НАУ з початку вересня 2021 року до 27 липня 2022 року становила всього 223 мм, а з початку року - взагалі тільки 79 мм). урожайність вищу ніж в середньому по Миколаївській області, зокрема озимої пшениці на рівні 38,6 ц/га, озимого ячменя - 34,7 ц/га, ріпаку - 31,3 ц/га. Отже, вказаної урожайності сільськогосподарських культур на полях Навчально-науково-практичного центру Університету було досягнуто,

насамперед, за рахунок вирощування високоефективних районованих сортів і гібридів, а також - зрошення. Все це позитивно вплинуло на фінансовий результат господарювання.

Так, Університетом укладено угоду з компанією «MZURI WORLD» (Польща) та товариством з обмеженою відповідальністю «Агріпрайм», в рамках якої планується створення передумов для організації на базі Миколаївського НАУ науково-навчального комплексу зі зразками сучасної сільськогосподарської техніки виробництва компанії «MZURI WORLD». Університетом спільно з спеціалістами компанії MZURI розроблено та затверджено Програму наукового забезпечення впровадження технології системи смугового землеробства MZURI PRO-TILL за умов природного та штучного зволоження Південного Степу України на 2022-2026 роки.

Крім того, представники Університету взяли участь в роботі Міжнародної виставки сільськогосподарських машин Sima 2022, яка проходила з 06 по 10 листопада 2022 року у м. Париж (Франція). На виставці було представлено оновлену лінійку посівних комплексів фірми Mzuri Protil в різних модифікаціях, а також штригельні борони, аплікатори з точного висіву та інше. Під час проведення виставки був підписаний Меморандум про співпрацю між Миколаївським НАУ та компаніями «MZURI WORLD» і NAT. Сподіваємося на подальшу тісну співпрацю!

Важливим напрямком наукової діяльності Університету є випробування новітніх агрохімічних розробок та біологічних препаратів вітчизняних та зарубіжних компаній: ТОВ «БТУ Центр», Український аграрний ресурс, ТОВ «Август», Нумінтех тощо.

Загалом на науково-виробничій базі Навчально-науково-практичного центру Університету продовжуються виконуватися дослідження за тематикою двох докторських та семи кандидатських дисертацій.

5.4. Наукова діяльність здобувачів вищої освіти Університету.

В Університеті активно діє, на постійній основі, осередок студентських ініціатив - Науково-творче товариство молодих науковців, важливим завданням діяльності якого є залучення здобувачів вищої освіти до активної участі у науково-дослідній діяльності кафедр через наукові гуртки. Кількість гуртків сьогодні складає 107, до роботи в яких залучено близько 2 тис. здобувачів вищої освіти.

Важливими напрямками у розвитку творчого мислення та виявлення талановитої молоді є проведення університетських і Всеукраїнських студентських олімпіад з навчальних дисциплін і спеціальностей. Олімпіади є найбільш поширеною і масовою формою організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти в Університеті. Їх проведення дозволяє об'єктивно виявити обдаровану студентську молодь вже на перших курсах.

Активізація наукової роботи здобувачів вищої освіти відбувається також шляхом їх участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. На конкурс подаються самостійно підготовлені наукові роботи або студентських колективів з актуальних проблем у галузі природничих, технічних та гуманітарних наук. Крім того, у звітному році здобувачі вищої освіти приймали участь у Всеукраїнському конкурсі стипендіальної програми «Завтра UA» Фонду Віктора Пінчука та інших конкурсах наукових робіт.

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти є ефективним методом підготовки якісно нових фахівців у вищій школі. Вона розвиває творче мислення, індивідуальні здібності, дослідні навички здобувачів вищої освіти, дозволяє здійснювати підготовку ініціативних фахівців, розвиває наукову інтуїцію, творчий підхід до сприйняття знань і практичне застосування їх для вирішення завдань і наукових проблем.

У звітному навчальному році наказами Міністерства освіти і науки України Університет було визначено базовим з проведення двох конкурсів студентських

наукових робіт всеукраїнського та одного - міжнародного рівнів. Проте, зважаючи на запроваджений воєнний стан в країні, наказом МОН від 31 травня 2022 р. за № 508 було відмінено II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, тому факультетами було відзначено переможців I туру Конкурсу.

За підсумками участі здобувачів вищої освіти Університету у Міжнародних конкурсах студентських наукових робіт у звітному навчальному році маємо 42 переможця (на рівні 2020-2021 н.р.). Зокрема, за результатами Міжнародного конкурсу «Аграрні науки та продовольство» 24 представники Університету здобули перемогу (16 – у 2020-2021 н.р.). Загальна кількість поданих на конкурс робіт склала 235 від 403 учасників з 19 країн. Загалом, учасниками отримано 101 диплом переможця. Крім того, сім здобувачів вищої освіти Університету стали переможцями за підсумками участі представників Миколаївського НАУ у Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт-2022 Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Ще двоє здобувачів вищої освіти Університету посіли призові місця у Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Black Sea Science 2022».

Шість студентів Університету стали переможцями III Міжнародного конкурсу студентських науково-дослідних робіт з економіки, що проходив на базі Комратського державного університету, Науково-дослідницького центру «Прогрес» (Республіка Молдова).

У Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку», що відбувався базі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу двоє студентів Університету вибороли призові місця.

За підсумками XII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед студентів закладів освіти (університетів і академій, негуманітарний профіль) здобувачка університету виборола диплом I ступеня.

5.5. Основні показники наукової діяльності.

На факультетах Університету триває науково-дослідна робота у межах виконання зареєстрованих ініціативних тем в УкрІНТЕІ. Станом на грудень 2022 року від Миколаївського НАУ зареєстровано 28 тем (обліково- фінансовим факультетом - 9, факультетом менеджменту - 7, факультетом ТВППТСБ - 5, факультетом агротехнологій - 3, інженерно-енергетичним факультетом - 3, факультетом культури й виховання - 1).

У 2022 році науково-педагогічними працівниками Університету захищено 3 кандидатських дисертації, вчене звання професора (2) та доцента (4) одержали 6 науково-педагогічних працівники Університету.

За результатами наукових досліджень вчених Університету та інших закладів вищої освіти України та зарубіжжя, видано два випуски «Вісника аграрної науки Причорномор'я» за 2022 рік, готується випуск третього та четвертого.

Сьогодні науковий журнал зареєстровано у дванадцяти міжнародних наукометричних базах, він входить до Категорії Б наукових фахових видань, включених до Переліку наукових фахових видань України (економічні, технічні, сільськогосподарські, ветеринарні науки), в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук і доктора філософії (кандидата наук).

У звітному році, згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2022 року за №530 та Наказом Міністерства освіти і науки України від 15 листопада 2019 року за № 1428 (зі змінами) в Університеті функціонували:

- спеціалізована вчена рада Д 38.806.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями: 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством», 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» та 08.00.05 «Розвиток

продуктивних сил і регіональна економіка»;

- спеціалізована вчена рада Д 38.806.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво»;

- спеціалізована вчена рада Д 38.806.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) сільськогосподарських наук за спеціальностями: 06.02.01 «Розведення та селекція тварин» та 06.02.04 «Технологія виробництва продуктів тваринництва».

На базі Університету у 2022 році організовано проведення 34 науково-практичних заходів, зокрема вісім конференцій міжнародного (у 2021 році - шість) та чотирнадцять всеукраїнського рівнів, сім «круглих столів» та п'ять регіональних семінарів.

Дистанційно науково-педагогічними працівниками Університету взято участь у 85 (у 2021 році -77) науково-практичних заходах, організованих іншими структурами, зокрема у конференціях міжнародного рівня (34 заходи) (у 2021 році - 28), всеукраїнського рівня (35 заходів) (у 2021 році - 33), «круглих столах», вебінарах, семінарах тощо.

За матеріалами конференцій, проведених на базі Миколаївського НАУ, створено та постійно поповнюється фонд матеріалів наукових, науково-практичних та науково-методичних конференцій та семінарів. Сьогодні, фонд налічує понад 2,3 тис. примірників збірників тез наукових конференцій.

Електронний каталог фонду матеріалів розміщено на сайті Миколаївського НАУ (рис.1).

За звітний рік науково-педагогічними працівниками Університету подано на отримання 9 патентів та 15 авторських свідоцтв, отримано 13 охоронних документів: 5 патентів та 8 авторських свідоцтв.

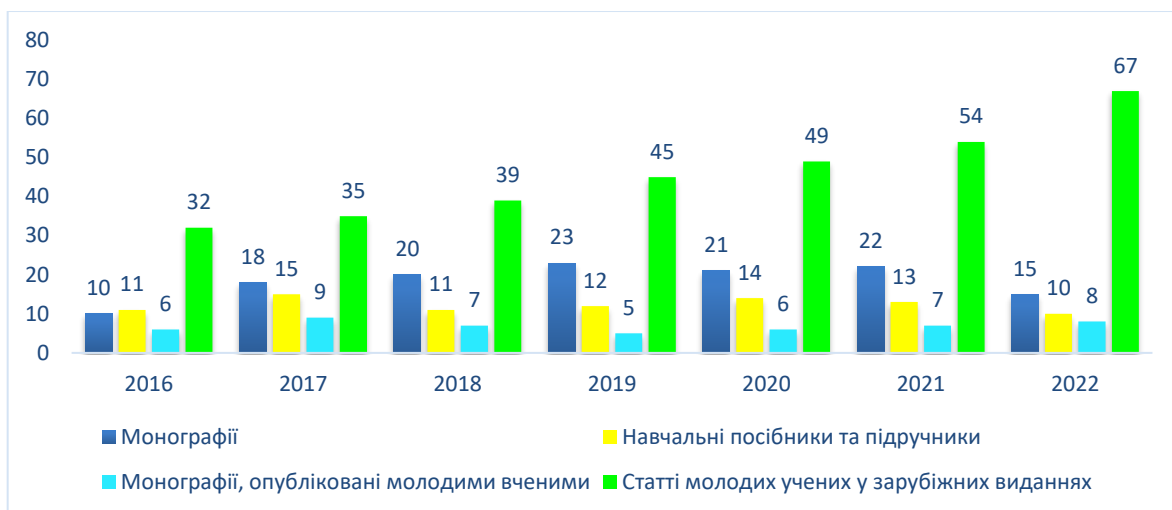

Рисунок 1. Динаміка видання праць науково-педагогічними та науковими працівниками Університету (2016 – 2022 рр.)

Станом на грудень 2022 року, у наукометричній базі Web of Science розміщено 267 публікацій науково-педагогічних працівників Університету, в тому числі за 2022 рік – 28 (у 2021 році - 36). Крім того, станом на грудень 2022 року, h-індекс Університету у наукометричній базі Web of Science склав 17 (у 2021 році h-індекс - 15).

У наукометричній базі Scopus, станом на грудень 2022 року, знаходиться 368 статей, в тому числі за 2022 рік розміщена 71 стаття (у 2021 році - 54). Крім того, станом на грудень 2022 року h-індекс Університету у наукометричній базі «Scopus» склав 17 (у 2021 році h-індекс - 13).

Слід зазначити, що наукометричні показники (кількість статей у Scopus та Web of Science, h-індекс науковців) є визначальними при отриманні конкурсного фінансування за рахунок бюджетних коштів. Так, для участі у конкурсі Національного фонду досліджень України, керівник проєкту повинен мати не менше 5 публікацій у виданнях, віднесених до першого (Q1) та другого (Q2) квантилів за класифікацією Journal Citation Reports або Scimago. Теж саме стосується й конкурсу Міністерства освіти і науки по молодим вченим. Тому, у наступному році, необхідно суттєво активізувати цю роботу на факультетах задля підвищення показників Університету у світових рейтингах, проведення

державної атестації наукової діяльності, та виконання умов контракту науково-педагогічними працівниками Університету.

Надзвичайно важливим залишається питання участі, та головне, місця Університету, у визнаних всеукраїнських та міжнародних освітніх рейтингах.

Так, за даними Всеукраїнського рейтингу університетів «ТОП 200 Україна» за 2022 рік Миколаївський НАУ посів 90 місце (у 2021 році - 86 місце). У 2022 році в даному рейтингу ми посіли п'яте місце серед аграрних закладів вищої освіти України та третє місце серед національних закладів вищої освіти Миколаївщини.

В щорічному рейтингу українських закладів вищої освіти за показниками даних наукометричної бази «Scopus» (станом на травень 2022 р.) Університет, з індексом Гірша – 15, посів 106 місце з 195 закладів вищої освіти. Тобто, в порівнянні з квітнем 2021 року в даному рейтингу Університет піднявся на 9 «сходинок» (у 2021 році Університет, з індексом Гірша – 12, посідав 115 місце з 190 ЗВО), а проти 2020 року рейтинг Університету зріс на 16 «сходинок».

РОЗДІЛ 6. ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Виховна та культурно-масова робота.

Виховна робота з молоддю є важливим компонентом цілісного освітнього процесу й спрямована на формування світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій студентської молоді, надання широких можливостей для опанування основами наук, багатством національної культури, створення умов для вільного, гармонійного розвитку, індивідуального та професійного самовдосконалення.

Вихідними положеннями виховного процесу є принципи національного виховання студентської молоді, які й визначають вимоги до змісту, організації і методів виховання. Його мета і завдання впливають із загальнопедагогічних та психологічних принципів.

Виховна робота в Університеті є диференційованою, адаптованою до місцевих умов, історично-культурних надбань і традицій регіону та вікових особливостей молоді. Університет професійно готує не тільки висококваліфікованих фахівців, а й виховує всебічно розвинену, творчу особистість, патріота України.

Зокрема, свідченням цього, є проведення низки патріотичних та благодійних заходів. Так, упродовж звітнього року, не зважаючи на воєнний стан, студентським активом та науково-педагогічними працівниками Університету було проведено низку благодійних акцій та зроблено безліч добрих справ, з-поміж яких: надання благодійної допомоги мешканцям Міського геріатричного будинку милосердя ім. Св. Миколая, а також проведення святкових концертних програм для них, зокрема участь в урочистостях з нагоди 20-ої річниці від дня утворення закладу; надання матеріальної допомоги ветеранам Заводського району Миколаєва до Дня людей похилого віку; матеріальна підтримка вихованців Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Мрія» та мешканців дитячого будинку «Сонечко» тощо.

Протягом 2022 року студії культурно-мистецького центру «Експромт» Університету брали участь у міських, обласних конкурсах та фестивалях (більшість заходів відбувалось онлайн).

За звітний період, з врахуванням особливостей функціонування Університету під час воєнного стану, було організовано та проведено близько 50 культурно-мистецьких заходів, у тому числі 9 заходів профорієнтаційного характеру. Керівники та учасники культурно-мистецького центру брали активну участь у підготовці і проведенні загальноуніверситетських заходів, з-поміж яких:

- концертна програма до Дня Соборності України (онлайн);
- концертна програма до Дня усіх закоханих «Так ніхто не кохав»;
- онлайн-концерт з нагоди Дня знань;
- концертна програма до Дня працівників сільського господарства (онлайн);
- концертна програма до Дня захисника України та Дня українського козацтва (онлайн);
- концертна програма до Міжнародного Дня студента (онлайн);
- концертна програма до Дня працівників освіти (онлайн).

З нагоди свята Дня української писемності та мови, що традиційно відзначається в Україні щороку 9 листопада, науково-педагогічний та студентський колективи Миколаївського національного аграрного університету взяли участь у написанні 22-го Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, організованого Національною суспільною телерадіокомпанією України.

Із метою покращення профорієнтаційної роботи та підтримки обдарованої молоді Миколаївщини та виховання свідомої патріотичної молоді в листопаді 2022 року в Університеті було проведено конкурс відеороликів серед учнівської молоді Миколаївщини «Я пишаюся своїм містом», участь у якому взяла учнівська еліта Миколаївщини. Приємно, що у нашій Миколаївській області дуже талановита та креативна молодь, яка вірить у щасливе майбутнє.

Упродовж 2022 року постійно проходили (онлайн) засідання ради з виховної роботи та кураторські години за різною тематикою, з-поміж якої: «Правила поведінки та принципи самозбереження під час війни», «Дії у разі виникнення надзвичайної ситуації», «Як прожити негативні емоції під час війни» тощо. Крім того, у вересні 2022 року за ініціативою науково-педагогічних працівників Університету до Європейського дня мов було проведено (онлайн) відкриті заняття-презентації «Українська з-поміж інших європейських мов».

6.2. Нагороди, стипендії здобувачів вищої освіти та студентських колективів Університету.

Сьогодні Миколаївський національний аграрний університет має шість народних творчих студентських колективів (жоден регіональний ЗВО не має таких результатів), що є черговим підтвердженням належного всебічного розвитку та талановитості здобувачів вищої освіти Миколаївського НАУ.

Як результат, впродовж року студентська молодь Університету брала участь та ставала переможцями в міжнародних, всеукраїнських та регіональних творчих конкурсах, зокрема:

- участь у Кубку сміху, збірна команда випускників та учасників народного театру естради КВН «Агранавти» здобули перемогу (м. Херсон, лютий 2022 року);
- участь у молодіжному шоу-конкурсі SHOWMAN № 1, учасник народної студії розмовного жанру та народного театру естради КВН «Агранавти» Олег Яцула здобув перемогу (лютий 2022 року);
- участь (онлайн) в обласному конкурсі розмовного жанру «Барви надії» (учасниці народної студії розмовного жанру Каблуча Анна – III місце номінація «Авторський твір», Дідюк Альона – III місце номінація «Проза») (березень 2022 року);
- участь (онлайн) у Міжнародному конкурсі – фестивалі мистецтв

«Яскраві таланти весни» (І місце народний студентський хоровий колектив «Калина» - номінація «Хоровий спів», учасниця народної студії розмовного жанру Каблуча Анна – номінація «Художнє читання») (травень 2022 року);

- участь в Обласному мистецькому проєкті до свята Покрови «Моя родина – моя Україна», диплом І ступеня – учасниця народної студії розмовного жанру Уляна Баглюк, номінація «Театральне мистецтво»; диплом ІІ ступеня – учасниця народної студії розмовного жанру Альона Дідюк, номінація «Театральне мистецтво» (жовтень 2022 року);

- участь в обласному конкурсі театральних колективів, диплом ІІ ступеня – народний студентський театр «М.А.С.К.А.», диплом ІІ ступеня – народна студія розмовного жанру (листопад 2022 року).

Упродовж ІІ семестру 2021-2022 навчального року найкращі здобувачі вищої освіти Університету отримували академічні стипендії, зокрема академічну стипендію імені М.С. Грушевського – один здобувач вищої освіти, академічну стипендію Президента України – два здобувача вищої освіти, академічну стипендію Кабінету Міністрів України – один здобувач вищої освіти, академічну стипендію Верховної Ради України – два здобувача вищої освіти, стипендію Миколаївської обласної військової адміністрації та Миколаївської обласної ради – один здобувач вищої освіти.

Дванадцять здобувачів вищої освіти отримують стипендію Благодійного фонду «Університет ХХІ ст.» та стипендію профспілкового комітету.

Крім того, здобувачка вищої освіти факультету менеджменту Єлизавета Нехайчик стала переможницею ХІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка та стипендіаткою Президента України.

6.3. Працевлаштування випускників.

Задля налагодження зв'язку між здобувачами вищої освіти, випускниками та роботодавцями, що зацікавлені в кваліфікованих працівниках, у звітному періоді, з урахуванням особливостей організації освітнього процесу під час воєнного стану, продовжив успішно функціонувати Центр працевлаштування здобувачів вищої освіти і випускників Миколаївського НАУ.

Для успішного працевлаштування випускників за фахом в Миколаївському національному аграрному університеті реалізуються заходи, що спрямовані на підвищення конкурентоспроможності фахівців на ринку праці та участі роботодавців в освітньому процесі. Зокрема, для ефективної роботи Центру працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників Університету постійно оновлюється створений банк вакансій, а також проводиться постійний моніторинг працевлаштування випускників, направлених на робочі місця згідно з розподілом або тристоронніми угодами за останні роки.

Крім того, на сайті Університету розміщено електронну анкету здобувача вищої освіти для підбору вакансій та забезпечення працевлаштування здобувачів вищої освіти і випускників Університету, а для накопичення банку потенційних роботодавців (підприємств, установ і організацій) на сайті Університету розміщено електронну анкету роботодавця.

Використовуючи можливості Інституту післядипломної освіти Миколаївського НАУ та його відділів в районах регіону, випускники Миколаївського національного аграрного університету, за період навчання, мають можливість отримати 2-3 робітничі професії, що надає їм додаткові конкурентні переваги на ринку праці.

У звітному році спільно з Департаментом агропромислового розвитку Миколаївської обласної військової адміністрації, обласним та районними Центрами зайнятості проведено низку заходів з інформування випускників про наявні вакансії.

У звітному році, на жаль, Університет не мав змоги повноцінно провести Ярмарки вакансій для здобувачів вищої освіти та випускників Університету з метою вирішення питань працевлаштування. Проте, протягом звітного року, Центром працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників Університету постійно проводились онлайн-зустрічі здобувачів вищої освіти з роботодавцями, де, останні, мали безпосередню можливість проінформувати здобувачів вищої освіти про наявні вакансії, програми практик та стажування, провести попередню співбесіду або тестування бажаючих обіймати вакантні посади, обмінятися контактами, запропонувати адміністрації Університету можливі напрями подальшої продуктивної співпраці тощо. Крім того, Центром працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників Університету постійно організовувались онлайн-семінари для здобувачів вищої освіти випускних курсів із питань складання резюме, професійної адаптації тощо.

При Центрі працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників Університету функціонує Відділ дуальної освіти. Основною його метою є забезпечення організації здобуття дуальної форми освіти студентською молоддю Миколаївського національного аграрного університету в умовах виробництва з огляду на особливості фаху. Крім того, Миколаївський національний аграрний університет та його коледжі наказом МОН від 07.11.2022 року за № 989 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019 № 1296 (зі змінами)» включено до переліку закладів вищої та фахової передвищої освіти для впровадження упродовж 2019-2023 років пілотного проєкту з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти за обраними спеціальностями.

6.4. Соціальна та спортивно-масова робота.

Із запровадженням воєнного стану в Україні завідувачкою психолого-педагогічної лабораторії Галиною Рурик було проведено 76 онлайн-консультацій

за різною тематикою. Зокрема: «Особливості перебігу психологічних процесів в умовах воєнних дій», «Вплив стресових подій на психологічні процеси та методи їх протистояння», «Методи самозбереження – як недопущення розвитку посттравматичного стресового розладу» тощо.

Крім того, із науково-педагогічними працівниками проведено 35 онлайн-консультацій, на теми «Як допомогти дітям пережити травматичні події» та «Перша психологічна допомога у ситуації шоку».

У групах «Психологія нестандартного життя» і «Мета та життя» (група лідерів), в соціальній мережі, зокрема «Telegram» та «Facebook» систематично публікуються матеріали, що висвітлюють проблеми збереження фізичного здоров'я в умовах війни (техніка простукування травми, як допомогти людині вийти із шокowego стану після побачених вибухів, взаємна психологічна підтримка, навички подолання стресу, методика виконання дихальних вправ тощо).

У соціальній мережі «Telegram» було проведено 5 онлайн-зустрічей зі здобувачами вищої освіти Університету та 4 онлайн-зустрічі зі здобувачами вищої освіти Технологічного-економічного коледжу, спрямованими на оволодіння техніками саморегуляції. На сторінках у соціальних мережах «Telegram» та «Facebook» постійно викладаються матеріали, спрямовані на психологічну підтримку людей, які проживають на територіях, близьких до місць бойових дій.

Крім того, психолого-педагогічною лабораторією Університету 29 червня 2022 року було організовано та проведено практичний семінар «Психологічна допомога особам, які потрапили у кризові ситуації» із залученням психологів обласного центру.

Студенти - спортсмени захищають честь нашого Університету на змаганнях різного рівня, серед них є майстри спорту міжнародного класу, майстри спорту та кандидати у майстри спорту України, а отже відповідно ми маємо – чемпіонів Світу, Європи, України! У зв'язку з воєнним станом, багато

спортсменів, які захищають честь нашого Університету, виїхали на тренування за кордон, де вони готуються до міжнародних змагань. Так, у звітному році:

- Дмитро Іванцов, здобувач вищої освіти факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, стандартизації і біотехнології Університету, майстер спорту України з академічного веслування, посів V місце на Чемпіонаті Світу в Італії (липень 2022 року);

- Дмитро Пономаренко, здобувач вищої освіти факультету менеджменту Університету, кандидат у майстри спорту з аерокікбоксингу, призер Кубка України, став Чемпіоном Світу на змаганнях в Італії (вересень 2022 року) та посів I місце на Європейських змаганнях у Туреччині (жовтень 2022 року);

- Тамара Орехова та Карина Кучманіч, здобувачі вищої освіти обліково-фінансового факультету Університету, стали кандидатами у майстри спорту з академічного веслування;

- Ніна Карпенко, здобувач вищої освіти факультету агротехнологій Університету, стала майстром спорту України з боксу. Крім того, вона стала бронзовою призеркою молодіжного чемпіонату Європи з боксу (Чорногорія);

- збірна команда Миколаївського НАУ з баскетболу (чоловіки) посіла II місце на обласних спортивних іграх (березень 2022 року);

- здобувачі вищої освіти Миколаївського НАУ посіли III місце серед студентської молоді на чемпіонаті серед ЗВО Миколаєва з п'ятиборства «Козацькі бойові ігри «Згряя»»;

- збірна команда Миколаївського НАУ посіла III місце в обласному етапі Всеукраїнського фізкультурно-оздоровчого заходу «Cool Race» у межах відзначення Міжнародного дня студентського спорту.

Крім того, у вересні – жовтні поточного року спортсмени Університету та науково-педагогічні працівники кафедри фізичного виховання брали участь в Олімпійському тижні і Олімпійських уроках та онлайн-челенджі «Українці сильні в єднанні».

6.5. Студентське самоврядування.

Студентське самоврядування є не просто самостійним органом, а виступає суттєвим компонентом усього виховного процесу в Університеті, що має, особливо в цей важкий час, особливе ідеологічне навантаження. Важливою є роль студентської колегії у створенні позитивного іміджу Університету, що охоплює наукову, навчальну та виховну роботу.

Протягом звітнього року, первинною профспілковою організацією студентів Миколаївського НАУ реалізовано низку заходів, з поміж яких:

- надання матеріальної допомоги здобувачам вищої освіти, які мають статус сироти, інвалідам та малозабезпеченим;
- забезпечення соціального захисту, згідно з чинним законодавством, здобувачам вищої освіти, які мають право на пільги, зокрема звільнення здобувачів вищої освіти - сиріт та дітей, батьки яких є учасниками бойових дій від плати за проживання у гуртожитках тощо;
- надання матеріальної допомоги (продуктові набори) мешканцям міського геріатричного будинку милосердя імені Святого Миколая;
- запровадження інноваційних форм національно-патріотичного виховання як на факультетах, так і на рівні Університету;
- розширення повноважень студентського самоврядування у розробці та реалізації рішень щодо перспектив розвитку Університету та його підрозділів, зокрема участь в проведенні процедури акредитації освітніх програм Миколаївського НАУ;
- підвищення ролі студентського самоврядування, як рівноправного партнера в управлінні Університетом, шляхом включення здобувачів вищої освіти до керівних органів Миколаївського НАУ;
- постійне проведення (онлайн), засідань органів студентського самоврядування з обговорення важливих проблем соціальної сфери.

Профспілковим комітетом постійно проводиться робота із виявлення

активної молоді з організаторськими здібностями серед студентів, з матеріальним заохоченням профспілковою стипендією.

На засіданнях профкому розглядалися питання співпраці зі студентською колегією, радами гуртожитку, факультетом культури і виховання, участі профактиву в організації та проведенні роз'яснювальної роботи студентам щодо виконання правил внутрішнього розпорядку Миколаївського НАУ. Заслуховувалися питання організації роботи профорганізаторів на факультетах.

Проводилася робота з організації святкувань до Дня студента та Дня працівників сільського господарства та інших урочистих подій. Проводилася підготовка до святкування Нового Року, купувалися новорічні подарунки. Надавалися премії, винагороди та інші заохочувальні, компенсаційні виплати за рахунок коштів профспілки та інших джерел тощо. Загалом, в усіх моделях виховної роботи Миколаївського НАУ слід відмітити постійну тісну співпрацю органів студентського самоврядування та керівництва Університету.

Освітньо-виховний процес у вищій школі – це системне явище, яке може розвиватися та удосконалюватися лише за умови, коли найважливіші його складові залучаються й ефективно використовуються, а тому, сьогодні, можна впевнено констатувати, що в Університеті створено усі умови для духовно-морального й культурного розвитку, громадянського становлення, сприяння самореалізації та формування корпоративної культури студента Університету.

РОЗДІЛ 7. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

7.1. Профорієнтаційна робота.

Організаційна робота ректорату Миколаївського НАУ щодо формування приймальної комісії та її робочих органів проводилася, починаючи з серпня 2021 року. Вченою радою було затверджено Концепцію та Програму профорієнтаційної роботи Миколаївського НАУ на 2022 рік, які передбачали участь усіх співробітників Університету, а насамперед, навчально-наукового центру професійної орієнтації, деканів факультетів, завідувачів кафедр та членів приймальної комісії, у таких заходах:

- міських днях зайнятості та виставках-ярмарках професій, які проводилися обласним Департаментом освіти і науки;
- участь у «круглих столах», присвячених питанням професійної орієнтації та правилам вступу до Миколаївського НАУ;
- виступах науково-педагогічних працівників Університету в школах Миколаєва та Миколаївської, Херсонської, Одеської, Кіровоградської областей, зокрема і під час батьківських зборів;
- публікаціях про Університет у засобах масової інформації;
- організації відвідувань Університету та приймальної комісії групами абітурієнтів з міст і сіл Миколаївської, Херсонської та Кіровоградської областей;
- за ініціативи ректорату в Університеті започатковано проведення щотижневих (кожного четверга) днів відкритих дверей для майбутніх вступників та їхніх батьків з проведенням індивідуальних екскурсій;
- Днях відкритих дверей Миколаївського НАУ;
- видавництві рекламних проспектів про Університет та інформаційного довідника абітурієнта.

Необхідно зазначити, що методи та форми реалізації заходів Концепції та Програми проведення профорієнтаційної роботи Миколаївського НАУ, що були передбачені на другий семестр 2021-2022 навчального року, були максимально пристосовані до вимог та особливостей організації освітнього процесу під час воєнного стану.

У 2021-2022 навчальному році навчально-науковим центром професійної орієнтації Університету було організовано роботу підготовчих курсів за шестимісячним та чотиримісячним терміном навчання при Миколаївському НАУ та заочно-дистанційною формою навчання, а також на базі філій у районах і містах Миколаївської області. Зокрема, загальна кількість слухачів підготовчих курсів становила 318 осіб, що на 28 осіб менше в порівнянні із 2020-2021 навчальним роком. За заочно-дистанційною формою на підготовчих курсах навчалось 94 особи, що на 53 особи більше, ніж у попередньому навчальному році. Загалом для проведення довузівської підготовки у районах і містах Миколаївської області було організовано 16 груп підготовчих курсів.

Освітній процес на підготовчих курсах здійснювався із восьми предметів: українська мова, українська література, математика, біологія, історія України, географія, фізика та англійська мова. Середня наповнюваність груп становила 16 осіб (у Миколаївському НАУ – 38 осіб, у філіях – 9 осіб). До викладацької діяльності на підготовчих курсах залучено 44 науково-педагогічних та педагогічних працівників.

За підсумками роботи підготовчих курсів було підготовлено наказ від 03 червня 2022 року за № 67-ПК «Про нарахування додаткових балів слухачам підготовчих курсів», згідно якого 318 осіб отримали до конкурсного рейтингу вступника Миколаївського НАУ додаткові від 8 до 10 балів.

У 2021-2022 навчальному році Центром професійної орієнтації спільно із кафедрами Університету було організовано та проведено Всеукраїнську олімпіаду Миколаївського НАУ для майбутніх вступників із 8 дисциплін. До

участі у Всеукраїнській олімпіаді Миколаївського НАУ було залучено 991 учасника із чотирьох областей України (Миколаївської, Херсонської, Одеської та Кіровоградської). За підсумками змагання 722 особи були визначені переможцями. Активну участь в олімпіаді взяли слухачі підготовчих курсів, а саме - 282 особи (88 %).

За період з квітня по червень 2022 року науково-педагогічними працівниками кафедр Університету було проведено 87 онлайн-зустрічей із майбутніми вступниками Миколаївського НАУ із використанням комунікаційних технологій (сервісів Zoom, Google Meet). Загалом у зустрічах взяли участь 1289 учасників. Форму проведення окремих заходів для майбутніх вступників було замінено із очної на дистанційну (наприклад, віртуальні екскурсії Університетом, робота Школи вибору професії «Профі-старт» тощо).

Загалом, Програмою профроботи Миколаївського НАУ на 2021-2022 навчальний рік було передбачено 98 заходів профорієнтаційної роботи. Усі заходи, передбачені на перше півріччя 2021-2022 навчального року були виконані повністю, а у другому півріччі через об'єктивні причини війни в Україні вдалося реалізувати у повній мірі лише 30 заходів (71%).

З метою налагодження співпраці у профорієнтаційній роботі та довузівській підготовці учнівської молоді на 2022-2023 навчальний рік укладені договори з 39 закладами освіти Миколаївської області.

Також організовано роботу підготовчих курсів з восьми предметів, а саме: українська мова, українська література, математика, історія України, біологія, англійська мова, географія та фізика. Відмітимо, що вартість навчання на підготовчих курсах є найнижчою серед ЗВО Миколаївської області, і становить 720 грн за 1 предмет (денні) та 420 грн. (заочні).

Сьогодні загальна кількість осіб, які проходять довузівську підготовку за шестимісячним терміном навчання, становить 152 особи. У зв'язку із військовою агресією росії проти України заняття на підготовчих курсах при Миколаївському

НАУ, а також на базі десяти філій, створених у районах області, майже виключно проходять у дистанційному форматі (онлайн) з використанням системи дистанційного навчання Миколаївського НАУ створеного на базі платформи Moodle.

За період з вересня по листопад 2022-2023 навчального року науково-педагогічними працівниками кафедр Університету було проведено 217 онлайн-зустрічей із майбутніми вступниками Миколаївського НАУ із використанням комунікаційних технологій (сервісів Zoom, Google Meet та інші). Цією роботою було охоплено 91,6% закріплених за кафедрами Університету закладів освіти. Загалом у зустрічах взяли участь понад 2000 учасників.

До проведення профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді у I семестрі 2022-2023 навчального року залучалися 163 здобувачі вищої освіти Миколаївського НАУ, а також систематично виготовлялася друкована продукція (буклети, листівки, календарі тощо), ця робота також знаходила відображення в засобах масової інформації та на сайті Університету.

Крім того, з метою допомоги майбутнім вступникам Миколаївського НАУ у професійному самовизначенні протягом I півріччя 2022-2023 навчального року кафедрами Університету було проведено Школу вибору професії "Профі-Старт: стань успішним!".

У звітному періоді, у встановлені терміни, затверджувалися Правила прийому до Миколаївського національного аграрного університету. Згідно з Умовами прийому до закладів вищої освіти України та Положенням про приймальну комісію затверджувався склад приймальної комісії Миколаївського НАУ. Секретаріат приймальної комісії проводив роботу на попередніх етапах приймальної кампанії. Організовувались онлайн-консультації з питань прийому до Миколаївського НАУ, багато зусиль було спрямовано на організацію агітаційної та профорієнтаційної роботи.

7.2. Аналіз вступної кампанії.

У 2022 році прийом на перший курс за усіма формами здобуття освіти проводився відповідно до законодавства та Правил прийому до Миколаївського НАУ. Конкурсний відбір вступників на основі повної загальної середньої освіти у 2022 році здійснювався за результатами індивідуальної усної співбесіди (ІУС) – для вступників з тимчасово окупованих територій (ТОТ) та особливо небезпечних територій (ОНТ), національного мультипредметного тесту (НМТ) 2022 року, зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) навчальних досягнень 2019-2021 років. У звітному році план державного замовлення на перший курс виконано повністю. За період прийому документів від вступників до Університету у 2022 році на денну форму здобуття освіти за освітніми ступенями «Бакалавр» та «Магістр» ветеринарного спрямування на основі повної загальної середньої освіти було отримано лише 1235 заяв, що менше порівняно з минулим роком на 38,6% (або 776 заяв).

Конкурс заяв вступників в середньому склав 3,1 особи на місце. Зокрема, за спеціальностями: «Менеджмент» – 12,2 осіб на місце; «Туризм» – 11,5 осіб на місце; «Публічне управління та адміністрування» – 10,3 осіб на місце; «Фінанси, банківська справа та страхування» та «Облік і оподаткування» – по 8,8 осіб на місце; «Економіка» – 6,8 осіб на місце; «Комп'ютерні науки» – 6,4 осіб на місце; «Геодезія та землеустрій» – 5,8 осіб на місце; «Готельно-ресторанна справа» – 5,5 осіб на місце; «Харчові технології» – 2,7 особи на місце; «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» – 2,5 особи на місце; «Біотехнології та біоінженерія» – 2,3 особи на місце; «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» – 2,0 особи на місце; «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» – 1,6 особи на місце; «Професійна освіта» та «Агроінженерія» – по 1,4 особи на місце; «Агрономія» – 1,3 особи на місце.

Дані про прийом на перший курс до Університету на всі форми здобуття освіти за 2016 – 2022 роки наведені в таблицях 2 та 3.

Таблиця 2.

**Дані про зарахування до Університету на перший курс за денною
формою здобуття освіти, осіб**

Рівень вищої освіти	Зараховано на навчання		
	за держзамовленням	за контрактом	Всього
2016 рік			
Бакалавр	172	255	427
Спеціаліст	47	4	51
Магістр	231	93	324
2017 рік			
Бакалавр	213	239	452
Спеціаліст	–	–	–
Магістр	252	106	358
2018 рік			
Бакалавр	186	215	401
Спеціаліст	–	–	–
Магістр	226	129	355
2019 рік			
Бакалавр	247	258	505
Магістр	214	64	278
2020 рік			
Молодший бакалавр	39	57	96
Бакалавр	278	270	548
Магістр	145	114	259
2021 рік			
Молодший бакалавр	70	89	159
Бакалавр	373	66	439
Магістр	164	17	181
2022 рік			
Молодший бакалавр	17	0	17
Бакалавр	380	109	489
Магістр	280	105	385

Таблиця 3.

**Дані про зарахування до Університету на перший курс за заочною
формою здобуття освіти, осіб**

Рівень вищої освіти	Зараховано на навчання		
	за держзамовленням	за контрактом	Всього
2016 рік			
Бакалавр	14	50	64
Спеціаліст	40	25	65
Магістр	141	144	285
2017 рік			
Бакалавр	24	31	55
Спеціаліст	–	–	–
Магістр	70	260	330
2018 рік			
Бакалавр	25	32	57
Спеціаліст	–	–	–
Магістр	51	369	420
2019 рік			
Бакалавр	31	48	79
Магістр	15	352	367
2020 рік			
Бакалавр	17	59	76
Магістр	50 (25 + 25)	278	328
2021 рік			
Молодший бакалавр	0	6	6
Бакалавр	28	44	72
Магістр	46 (40 + 6)	128	174
2022 рік			
Бакалавр	49	64	113
Магістр	101 (85 + 16)	134	235

Відповідно до алгоритму адресного розміщення державного замовлення, використання механізму переведення на вакантні місця державного та регіонального замовлень та запитів до МОН України на виділення додаткових місць для осіб, які користуються спеціальними правами, на 1 курс Університету на основі повної загальної середньої освіти (бакалавр та магістр ветеринарного спрямування) на денну форму здобуття освіти було зараховано на навчання за державним та регіональним замовленням 380 осіб, що більше порівняно із 2021 роком на 1,9%.

До Університету на денну форму здобуття у 2022 році освіти було зараховано за освітніми ступенями «Бакалавр» та «Магістр» ветеринарного спрямування на основі повної загальної середньої освіти – 489 осіб (у 2021 році – 439 осіб), на основі ОС «Молодший бакалавр», ОКР «Молодший спеціаліст», ОПС «Фаховий молодший бакалавр» – 191 особу (у 2021 році – 120 осіб). Загальна кількість зарахованих на перший та «старші» курси за денною формою здобуття освіти склала всього 680 осіб (у 2021 році – 559 осіб).

У 2022 році Університет вчетверте отримав регіональне замовлення на підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавра денної форми здобуття освіти за рахунок коштів обласного бюджету в обсязі 85 осіб. План було виконано на 100%.

Втретє, в 2022 році, було здійснено набір на ОС «Молодший бакалавр» за денною формою здобуття освіти. Однак, всього було подано лише 38 заяв (в 2021 році 437 заяв), а зараховано на навчання лише 17 осіб (у 2021 році – 159 осіб). Конкурс заяв вступників в середньому склав 2,2 особи на місце. Зокрема, за спеціальностями: «Облік і оподаткування» та «Харчові технології» по 3,0 особи на місце; «Менеджмент» – 2,5 особи на місце; «Комп'ютерні науки» та «Агрономія» – по 2,0 особи на місце, «Туризм» – 1,6 особи на місце; «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» – 1,5 особи на місце.

Загальна кількість зарахованих на ОС «Молодший бакалавр» та

ОС «Бакалавр» («Магістр» ветеринарного спрямування) за денною формою здобуття освіти склала 697 осіб (у 2021 році – 718 осіб).

Вступ на навчання для здобуття освітнього ступеня «Магістр» здійснювався через отримання рекомендацій (без вступних випробувань, для вступників з ОНТ та ТОТ), а також за результатами магістерського тесту навчальних компетентностей (МТНК) (для «економічних» спеціальностей) і фахових іспитів в Університеті. Загальна кількість зарахованих на ОС «Магістр» за денною формою здобуття освіти склала 385 осіб, що більше порівняно із кількістю зарахованих у 2021 році – на 112,7% (або на 204 особи).

У 2022 році за період прийому документів до Університету на заочну форму здобуття освіти на основі повної загальної середньої освіти було отримано 179 заяв (у 2021 р. – 158 заяв) та зараховано 113 осіб (у 2021 р. – 72 особи). На «старші» курси зараховано всього 83 особи (у 2021 р. – 72 особи). Таким чином, загальна кількість зарахованих на перший та «старші» курси за заочною формою здобуття освіти склала 196 осіб, що на 48 осіб більше порівняно з минулим роком.

Загальна кількість зарахованих на ОС «Магістр» за заочною формою здобуття освіти склала 235 осіб, що більше порівняно із 2021 роком на 35,1% (або на 61 особу). Слід також відмітити, що у 2022 році, втретє, Університет отримав державне замовлення від Національного агентства України з питань державної служби на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» за заочною формою в обсязі 16 осіб (у 2021 р. – 6 осіб).

Таким чином, в цілому, за підсумками вступної кампанії 2022 року загальна кількість зарахованих за денною та заочною формами здобуття освіти на ОС «Молодший бакалавр», ОС «Бакалавр» («Магістр» ветеринарного спрямування) та ОС «Магістр» становить 1513 осіб (у 2021 р. – 1223 особи).

РОЗДІЛ 8. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

8.1. Пріоритетні напрямки міжнародної діяльності.

Міжнародна діяльність Миколаївського національного аграрного Університету орієнтована на реалізацію основних ідей та вимог Болонської декларації і забезпечення подальшої інтеграції закладу вищої освіти до світової освітянської та наукової спільноти.

Пріоритетні напрямки міжнародної діяльності Миколаївського національного аграрного університету у звітному періоді:

- реалізація основних ідей і вимог Болонської декларації;
- активізація надання освітніх послуг для іноземців;
- пошук для навчання іноземних здобувачів вищої освіти;
- розширення та встановлення прямих контактів із провідними закордонними вищими навчальними закладами;
- участь у міжнародних грантових програмах;
- участь в роботі конференцій за кордоном;
- реалізація заходів щодо академічної мобільності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти з провідними університетами світу та України та подання заявок на участь в програмах обмінів;
- висвітлення умов участі, термінів подання заявок та іншої довідкової інформації щодо програм обмінів на сайті Миколаївського НАУ, а також проведення інформаційних днів;
- проходження науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти курсів підвищення рівня володіння іноземною мовою для відповідності вимогам програм обмінів;
- розроблення конкретних заходів щодо міжнародної акредитації Університету за міжнародними освітніми стандартами;
- проведення онлайн-презентацій наукових та навчальних програм

- міжнародного академічного обміну, надання консультативної та технічної допомоги науковцям та здобувачам вищої освіти Університету;
- контроль за дотриманням Правил здійснення міжнародної діяльності підрозділами Миколаївського НАУ.

8.2. Міжнародна співпраця та програми академічної мобільності.

Миколаївський національний аграрний університет за останні місяці отримав значну підтримку, насамперед моральну, від світової освітньої громади. Так, слова підтримки та пропозиції прийняти здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, їхніх рідних та близьких за кордоном отримано від представників університетів багатьох країн світу. Зокрема, Коледжу аграрних наук Пенсільванського університету (США), Грассрут Інституту (Канада), Колорадського державного університету (США), Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина), Університету Поліс (Албанія), Університету Феррара (Італія), Університету Відземе (Латвія), Університету Тарту (Естонія), Університету Кіпру та багатьох інших.

У звітному році Миколаївський НАУ долучився до українсько-британської програми «Ініціатива Єднання», що реалізується за підтримки президента України Володимира Зеленського та уряду Великої Британії. Суть програми – налагодження співпраці з одним із 120 університетів Великої Британії для фінансової, наукової, соціальної підтримки. Сьогодні створено вже більше 80 подібних україно-британських партнерських пар. Після ознайомлення з навчально-виробничою та матеріальною базою Миколаївського НАУ, а також пошкодженнями, що Університет отримав під час обстрілів міста та області, представник програми займається підбором відповідного закладу Великобританії для співпраці та необхідних інструментів (включно з фінансовими) для подальшого співробітництва. Результатом співпраці може стати фінансування

інноваційних проєктів Миколаївського НАУ, відшкодування збитків, завданих агресією російської федерації, безкоштовні публікації в міжнародних фахових наукових журналах, спільні наукові, культурні і освітні проєкти, фінансування закупівлі лабораторного чи іншого обладнання тощо.

Сьогодні Миколаївський національний аграрний університет є членом таких міжнародних освітніх та наукових організацій: Співдружність університетів-підписантів Великої Хартії – Magna Charta Universitatum Community; Європейська асоціація університетів; Асоціація університетів Чорноморського регіону; Глобальний Консорціум вищої аграрної освіти і досліджень у сільському господарстві (GCHERA); Інститут Міжнародної освіти; Мережа Таллуар тощо.

У звітному році, на підставі аналізу пропозицій, що надходили від факультетів Університету щодо пріоритетних напрямів міжнародної діяльності, проводилась робота з розширення співпраці з іноземними ЗВО. Так, у рамках розширення партнерських відносин підписано договір про співпрацю з Інтегральним університетом Лакнау (Уттар-Прадеш, Індія), Державним аграрним університетом Молдови та Державним науково-дослідним інститутом польових культур «Селекція» (Кишинів, Молдова), Національним університетом СТЕКОМ (Індонезія), а також з Ташкентським державним аграрним університетом (Ташкент, Узбекистан).

Крім того, підготовлено та надіслано представникам ЗВО за кордоном проєкти нормативних документів, що регулюють відносини з наступними університетами: Колорадським державним університетом (США) та Пловдивським університетом (Болгарія).

Спільно з представниками університету Небраски-Лінкольну, а також федеральним представництвом банку Raiffeisen Bank International AG в штаті Небраска розглядається можливість створення спільного науково-освітнього проєкту аграрного напрямку. Вже було проведено три онлайн-зустрічі з

американськими партнерами, на наступних зустрічах заплановано обговорення організаційних та фінансових деталей проєкту. Також планується серія онлайн-конференцій та вебінарів для здобувачів вищої освіти факультету агротехнологій Університету з отриманням відповідних сертифікатів та відзнак Університету Небраски-Лінкольну.

Продовжується співпраця з Університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина), завдяки якій здобувачі вищої освіти Університету можуть проходити профільну практику на підприємствах аграрного сектору Німеччини протягом 4 місяців, з яких 1 місяць - теоретичний курс. Після проходження практики здобувачі вищої освіти мають можливість продовжити навчання на магістерському курсі вказаного університету та отримати подвійний диплом за спеціальністю «Аграрний менеджмент». У поточному навчальному році від Миколаївського НАУ обрано до зазначеної програми вузу-партнера одного представника.

Крім того, у звітному році продовжилась співпраця Миколаївського НАУ з Університетом Вайєнштефан-Тріздорф за грантом Німецької служби академічних обмінів ДААД в рамках спільного проєкту з оцифрування навчальних матеріалів у аграрних ЗВО України і Німеччини (проєкти «Діджиталізація навчальних програм в аграрних університетах України» та «Управління даними для фермерів України UFMD (Ukrainian Farm Management Data)»).

Університет отримав грант Еразмус Жан Моне «Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в умовах сталого розвитку». Акронім проєкту: BELUS. Максимальна сума гранту разом із співфінансуванням і оплатою виконавцям складає 24000 євро.

Робота Миколаївського НАУ у консорціумі проєкту Еразмус + 619285 – EPP-1-2020-1-EPPKA2-SBHE-JP “Multilevel Local, National-and Regionwide Education and Training in Climate Services, Climate Change Adaptation and

Mitigation – ClimEd” (Багаторівнева освіта та професійне навчання з питань кліматичних послуг, адаптації до змін клімату та їх пом’якшення в локальному, національному та регіональному масштабах – ClimEd) на разі продовжується, але всі дії за проектом відтерміновані.

Представники факультетів Миколаївського НАУ розпочали роботу над подачею нових проєктних заявок для участі в конкурсах проєктів Євросоюзу – Еразмус плюс, Жан Моне, КА107, КА104 та ін., в тому числі над проєктом Національний інноваційний центр «Забезпечення продовольчої безпеки України». У звітному році представники Університету приймали участь у вебінарах, онлайн-презентаціях та координаційних зустрічах проєктів міжнародної технічної допомоги: координаційні зустрічі за проєктом ClimEd; друга презентація програми міжнародної технічної допомоги КОСТ; презентація програм фонду Фулбрайта; онлайн презентації відкриття грантової програми Горизонт Європа 2022 і Жана Моне тощо.

У звітному році Європейським агентством ACQUIN здійснено процедуру акредитації та ліцензування спільної програми Міжнародного аграрного менеджменту, після чого Університетом було отримано відповідний сертифікат терміном на чотири роки.

У звітному році продовжено співпрацю між Університетом та Вищою школою бізнесу в Домброві Гурнічій (Польща) в рамках укладеного договору (реалізація Міжнародного освітнього проєкту «Подвійний європейський диплом»).

З урахуванням актуалізації в умовах сьогодення, в Університеті визначено 10 програм з академічної мобільності здобувачів вищої освіти, наукових та науково-педагогічних працівників, інформацію про які розміщено на сайті Університету. Окремо висвітлено актуальну інформацію щодо пошукових ресурсів та агрегаторів, які пропонують освітні та дослідницькі можливості в ЗВО за кордоном, як для здобувачів вищої освіти, так і для науково-педагогічних

працівників (більше 85 ресурсів). Також всю необхідну інформацію розміщено на сторінці Миколаївського НАУ в Інтернеті, в розділі «Міжнародні програми і стипендії».

Підводяться підсумки спільної україно-американської програми ДОБРЕ («Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE)) за підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), яка реалізується спільно з Краківським економічним університетом (Польща). По завершенню навчання слухачі (лідери громад, голови та заступники органів місцевого самоврядування, депутати місцевих рад) отримають свідоцтво про завершення післядипломного навчання, видане Малопольською школою публічного управління Краківського економічного університету (KEU), та відповідний український документ, що підтверджує завершення програми підвищення професійної кваліфікації.

Незважаючи на військовий час, постійно здійснюється моніторинг і аналіз баз виробничих практик та розширюються можливості для навчання і стажування здобувачів вищої освіти Університету за кордоном. Так, у поточному році налагоджено контакти з міжнародною організацією «Європа 3000», яка займається організацією стажування здобувачів вищої освіти в італійських підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. Сьогодні розглядається можливість підписання угоди про співпрацю.

Крім того, ведуться переговори з представниками Федерації «Обміни Франція-Україна» щодо організації стажування здобувачів вищої освіти Миколаївського НАУ в готелях, курортах, закладах харчування Франції. Для кращої підготовки кандидатів Федерація може забезпечити роботу викладача французької мови, який буде проводити заняття в онлайн-режимі для бажаючих прийняти участь в програмі стажування у Франції. Президент асоціації Жак Форжерон звернувся з офіційним листом до ректорату Миколаївського НАУ з пропозицією відновлення та посилення співпраці.

8.3. Мовна підготовка, викладання дисциплін англійською мовою.

Для покращення рівня мовної підготовки протягом звітнього навчального року, за участі викладача з Великобританії Ендрю Несса та волонтера Корпусу Миру США Роберта Теннера, діяли онлайн курси з іноземної мови для здобувачів вищої освіти, які від'їжджають на закордонну практику; для здобувачів вищої освіти 1 курсу; для здобувачів вищої освіти 4 курсу при підготовці до вступних випробувань в магістратуру; для науково - педагогічних працівників та співробітників Університету.

Крім того, протягом звітнього року на кафедрі іноземних мов проводились щотижневі онлайн заняття у різних підсекціях «Лінгваклуб англійської мови (Countrystudy)» за участю викладача з Великобританії Ендрю Несса «Німецькомовний клуб» та «Herbion (латина)».

У звітньому році волонтером Корпусу Миру Робертом Теннером було проведено цикл семінарів для науково-педагогічних працівників Університету з питань проблем перекладу, а викладачем з Великобританії Ендрю Джоном Нессом - семінари з питань фінансової системи Великобританії.

У вересні звітнього року проведено онлайн-відеопрезентацію підручників англійської та німецької мови серед здобувачів вищої освіти перших курсів всіх спеціальностей (кількість учасників - 120 осіб), а також дистанційно проведено презентацію міжнародних освітніх програм та міжнародних онлайн-курсів для здобувачів вищої освіти, аспірантів та викладачів Миколаївського національного аграрного університету.

У лютому 2022 року за участю представників Лондонської школи англійської DINTERNAL Education в режимі онлайн відбувся ЄВІ воркшоп для здобувачів вищої освіти 4 курсу Миколаївського НАУ. Тренінг проводив Генеральний директор LSE Odessa group Graham Jones, як результат 25 здобувачів вищої освіти Університету зареєструвались на безкоштовні онлайн-курси в British council "Future Learn".

Загалом, у звітному році сім здобувачів вищої освіти склали іспити та отримали необхідні міжнародні сертифікати рівнів А2 – В2 для проходження практики та стажування за кордоном.

Суттєвим моментом у вдосконаленні мовної підготовки є викладання освітніх дисциплін іноземною мовою. Так, у 19 академічних групах Університету – на факультеті агротехнологій, менеджменту, обліково-фінансовому та інженерно-енергетичному факультеті здійснюється викладання освітніх дисциплін англійською мовою. Показник кількості годин навчальних занять для здобувачів вищої освіти зазначених факультетів, проведених англійською мовою у 2022 році становить 382 години, що на 92 години більше, ніж у 2021 році (*п. 8 Додаток № 1*).

РОЗДІЛ 9. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ СПІВРОБІТНИКІВ І ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У звітному році діяльність ректора була спрямована на забезпечення стабільності фінансових надходжень Університету і, відповідно, створення належних умов для особистої та творчої самореалізації кожного здобувача вищої освіти, формування висококваліфікованих фахівців, не зважаючи на всі труднощі та жахіття, що принесла в життя прифронтового Миколаєва війна.

Протягом звітнього періоду стабільно здійснювалися надходження із загального фонду державного бюджету для забезпечення всіх захищених державою статей видатків, а саме: заробітної плати, стипендії, утримання дітей-сиріт, комунальних послуг, що дозволило уникнути будь-якої заборгованості перед здобувачами вищої освіти та співробітниками Університету.

За цей період Університетом забезпечено стабілізацію планових надходжень до спеціального фонду. Це, в свою чергу, дало можливість здійснювати видатки на поліпшення та розвиток матеріально-технічної бази освітнього процесу, поліпшення соціально-побутових умов праці співробітників Університету.

Загалом, за 2022 рік, по Миколаївському національному аграрному університету надійшло коштів:

- по загальному фонду – 159072331,00 грн (з урахуванням стипендії);
- по спеціальному фонду – 55733902,00 грн.

Протягом звітнього періоду проводилася робота з соціального захисту співробітників і здобувачів вищої освіти. Ректорат Університету проявляє особливе піклування про студентів-сиріт, напівсиріт, дітей учасників бойових дій, осіб, що постраждали від Чорнобильського лиха та малозабезпечених здобувачів вищої освіти. Сироти щомісячно одержують грошову допомогу. На жаль, у звітному році не вдалось організувати повноцінний відпочинок

співробітникам і здобувачам вищої освіти Університету.

У звітному періоді співробітники Університету забезпечувалися овочевою продукцією, а також медом з пасіки Навчально-науково-практичного центру Миколаївського НАУ, за пільговими цінами.

Центр громадського харчування впродовж всього звітного року виконував завдання з організації харчування здобувачів вищої освіти, які не змогли виїхати через воєнні дії та залишились у гуртожитках Університету, а також забезпечував харчуванням співробітників Університету. Так, згідно рішення ректорату від 28 лютого 2022 року, працівники Центру громадського харчування щоденно випікали хліб та виготовляли сухі пайки (на сьогодні це майже 1500 пайків та більше 14000 буханок хліба), які безкоштовно роздавались працівникам Університету та здобувачам вищої освіти. Також було організовано триразове харчування здобувачів вищої освіти в Навчально-науково-практичному центрі Університету.

РОЗДІЛ 10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ УНІВЕРСИТЕТУ

Програма збереження та зміцнення матеріально-технічної бази Університету, з урахування особливостей організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, у звітному періоді була спрямована, у першу чергу, на безпеку життєдіяльності здобувачів вищої освіти та співробітників Університету, на створення відповідних побутових умов для навчання та мешкання здобувачів вищої освіти, роботи науково-педагогічних працівників і співробітників та подальшого розвитку Навчально-науково-практичного центру Університету з метою підвищення рівня практичної складової навчання здобувачів вищої освіти і проведення наукових досліджень.

Особливу увагу ректоратом Університету у звітному періоді приділено питанням організації колективного захисту учасників освітнього процесу Університету. З цією метою належним чином, згідно вимог нормативів та чинного законодавства, підготовлені та використовуються найпростіші укриття, підвальні або цокольні приміщення навчальних корпусів та гуртожитків Університету. Евакуаційні шляхи приведені у відповідність до норм законодавства, встановлені покажчики руху та відповідні таблички. Проводиться робота щодо забезпечення відповідних умов у приміщеннях, які використовуються для організації колективного захисту учасників освітнього процесу. Для захисту співробітників Університету в наявності 370 індивідуальних протигазів різного типу. Об'єктова система оповіщення з практичним запуском сигнально-гучномовного пристрою підключена до загальнодержавної системи оповіщення.

Крім того, належну увагу у звітному періоді приділено питанням ефективного теплопостачання та забезпечення комфортного теплового режиму в навчальних приміщеннях та студентських гуртожитках Університету в осінньо-зимовий період, що успішно вирішено за рахунок власних автономних газових

котелень (економія коштів на комунальні платежі), а також подальше впровадження енергозберігаючих технологій та своєчасне обстеження технічного стану будівель і споруд, що забезпечує їх безаварійну та активну експлуатацію.

Протягом звітного року адміністративно-господарська частина Університету забезпечувала безперебійність освітнього, наукового та виробничого процесів, а також сприяла вирішенню соціально-побутових питань співробітників та здобувачів вищої освіти. Робота проводилась відповідно з розробленими та затвердженими планами капітального, поточного ремонтів, планово-профілактичних ремонтів сантехнічного, газового та електрообладнання, мереж зовнішнього енергозабезпечення, обслуговування навчальних корпусів, гуртожитків і благоустрою території як Університету, так його навчально-науково-виробничих підрозділів.

Основними завданнями у звітному році були:

- забезпечення ефективної діяльності Університету в частині його матеріально-технічного забезпечення;
- утримання, відповідно до ДСТУ, в належному стані будівель, споруд, інженерних мереж Університету;
- забезпечення безперервної роботи, модернізації і сервісу всіх внутрішніх та зовнішніх інженерних систем централізованого опалення, гарячого та холодного водопостачання, водовідведення та енергопостачання, електричних мереж тощо, забезпечення економії матеріально-технічних ресурсів, впровадження енергозберігаючих технологій;
- розвиток та нарощування власних виробничих потужностей з проведення ремонтних робіт, обслуговування та благоустрою об'єктів і територій, зокрема: виготовлення та ремонт металевих, столярних виробів, меблі, обслуговування та ремонт дахів;
- зберігання на належному рівні матеріально-технічних засобів, цінностей

та запасів;

- проведення належного аналізу ринкової кон'юнктури, забезпечення прозорості тендерних закупівель;

- безпека життєдіяльності здобувачів вищої освіти та охорона праці співробітників в приміщеннях і на території Університету, охорона матеріально-технічних ресурсів, об'єктів, споруд Університету.

Загалом, у 2022 році силами робітників зайнятих на ремонтно-будівельних роботах адміністративно-господарської частини Університету проведено поточні ремонтні роботи у всіх навчальних корпусах та студентських гуртожитках.

Зокрема, у студентському гуртожитку № 1: проведено ремонтні роботи в туалетах та коридорах другого поверху гуртожитку (зачистка стін, шпаклівка, фарбування, укладка керамічної плитки, монтування сантехнічних приладів); проведено дезінфекцію студентських кімнат гуртожитку.

У студентському гуртожитку № 2: проведено ремонтно-оздоблювальні роботи всіх коридорів (шпаклівка, фарбування стін, стелі, укосів, підвіконня та сходинок маршів); проведено поточний ремонт в 14 студентських кімнатах.

На базі Навчально-науково-практичного центру Миколаївського НАУ (с. Благодарівка Миколаївського району): проведено поточний ремонт приміщень першого поверху гуртожитку № 4 під розміщення навчально-виробничої лабораторії з переробки та визначення якості м'ясних продуктів; проведено ремонт покрівлі будівлі лабораторії вівчарства; проведено поточний ремонт будівлі навчально-виробничої лабораторії з переробки та визначення якості рослинної продукції; проведено поточний ремонт зерноскладу; проведено поточний ремонт будівлі навчально-виробничої лабораторії рибництва, змонтована альтанка для розміщення ЕКОКЛАСУ.

Враховуючи проблеми з централізованим водопостачанням в місті внаслідок воєнних дій, проведено монтажні роботи по укладанню водопровідної мережі до гуртожитку №2 та головного навчального корпусу Університету від

свердловини ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» та укладено договір на постачання води до кінця 2022 року та на наступний фінансовий рік. Крім того, проведено монтаж кабельної лінії КЛ-0,4Кв з підключенням в трансформаторній підстанції та до щитової головного навчального корпусу відповідно вимог АТ «Миколаївобленерго».

У всіх навчальних корпусах Університету та гуртожитках встановлено внутрішню систему відеоспостереження в коридорах та холах, а також встановлено зовнішні камери спостереження на вході в приміщення навчальних корпусів, гуртожитків та на прилеглих територіях.

У звітному році тендерним комітетом Університету та відділом постачання через систему електронних закупівель «Prozorro» та процедуру відкритих торгів на удосконалення та зміцнення матеріально - технічної бази Університету проведено закупівлю: будівельних матеріалів, електротоварів, сантехнічних матеріалів, покрівельних матеріалів, господарських та побутових товарів, ручного та електричного знаряддя, товарів медичного призначення та дезінфікуючих виробів, протипожежного, сигнального та охоронного обладнання, матеріалів та виробів для виготовлення меблі, офісного устаткування, канцелярських виробів, фарби та лакофарбової продукції, паперу офісного та офсетного, лабораторного обладнання, обладнання для центру громадського харчування та навчально-виробничої лабораторії з переробки та визначення якості м'ясних продуктів, жалюзі, паливно-мастильних матеріалів, комп'ютерної та копіювальної техніки, принтерів та багато іншого на загальну суму більше 8 млн. грн.

Наказом Ректора Університету від 06 червня 2022 року за № 37-АГ була створена комісія з перевірки стану підготовки матеріально-технічної бази Університету до роботи в 2022-2023 навчальному році, зокрема в осінньо-зимовий період. Комісія встановила, що заходи, які розроблені до цього наказу з підготовки навчально-матеріальної бази Університету до роботи в новому

навчальному році та в осінньо-зимовий період виконані своєчасно та в повному обсязі. Зокрема, перед початком опалювального сезону, проводилися роботи пов'язані з опресуванням та технічною ревізією систем опалення на всіх навчальних корпусах та гуртожитках. Системи теплопостачання, водопостачання, газопостачання та енергопостачання обладнані відповідними лічильниками, які своєчасно повірені в установленому порядку. Своєчасно проведено обстеження, налагоджування та програмування котелень, гарячого водопостачання в навчальних корпусах та гуртожитках.

Протягом звітного періоду, в Університеті отримала подальшу реалізацію Програма енергозбереження, а також здійснювалися заходи зі зменшення обсягів використання природного газу, теплопостачання, електро- та водопостачання. Постійно ведеться щодобовий аналіз витрат природного газу на опалення будівель навчальних корпусів та студентських гуртожитків.

Університетом в цілому та всіма його структурними підрозділами зокрема, розроблено дієві заходи, щодо економного споживання паливно-енергетичних ресурсів, стан виконання яких регулярно заслуховуються на засіданнях структурних підрозділів, ректораті та вченій раді Університету.

Відповідно до чинного законодавства, зокрема Закону України «Про охорону праці», в Університеті протягом звітного періоду приділялася значна увага техніці безпеки праці:

- організовано щорічний медичний огляд співробітників Університету зайнятих на роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці та працівників Центру громадського харчування;

- проведено навчання та перевірку знань з питань охорони праці, до початку опалювального сезону, працівників адміністративно-господарської частини, які відповідають за електробезпеку, експлуатацію котелень;

- проведено навчання з відповідальними за пожежну безпеку за програмою пожежно-технічного мінімуму;

- своєчасно проводяться інструктажі з питань охорони праці;
- проведено навчання і перевірку знань з питань охорони праці керівників структурних підрозділів, завідувачів кафедр та інших керівників відділів постійною комісією Університету;
- поповнено аптечки структурних підрозділів медикаментами;
- придбано спецодяг та засоби індивідуального захисту, відповідно до норм та заявок тощо.

«20» грудня 2022 року

В.С. Шебанін

Звіт схвалено конференцією
трудового колективу Миколаївського НАУ
від 20 грудня 2022 року, протокол № 1

**Перелік цільових показників
діяльності Миколаївського національного аграрного університету за період 2021 та 2022 роки**

№ з/п	Цільові показники діяльності структурного підрозділу, примірний перелік яких затверджено наказом МОН України від 05 березня 2021 року № 299	Показники 2021 року	Показники 2022 року	Документи, які підтверджують цей показник (офіційна звітність структурного підрозділу)	Розділ та пункт Програми реалізації Стратегії розвитку Миколаївського НАУ на період 2016-2023 роки на підтвердження цільового показника діяльності університету
1	2	3	4	5	6
1	Запровадження розробки та затвердження стратегічного плану розвитку Миколаївського НАУ строком на п'ять років, включаючи стратегію цифровізації та інтернаціоналізації ЗВО	Стратегія розвитку Миколаївського НАУ на період 2016-2023 роки із змінами	Стратегія розвитку Миколаївського НАУ на період 2016-2023 роки із змінами	Протокол вченої ради від 26.12.2018р. № 4	р. 1 пп. 2, 6; р. 2 пп. 65-70; р. 7 пп. 1, 8, 9, 10
2	Створення, запуск та/або вдосконалення електронної системи управління навчання (Learning Management System), з описом суттєвих вдосконалень, якщо такі були	Встановлена та налагоджена на власних серверах онлайн-система відеозв'язку, яка на відміну від існуючих не має обмежень по часу та кількості учасників. Зазначена система інтегрована в СДН Moodle, що дає можливість проводити під час карантину онлайн-заняття з можливістю запису у відеофайли	В СДН Moodle інтегровано онлайн-сервіс відеозв'язку Zoom та сервіс віртуальних лабораторій Labster. Навчальні корпуси забезпечені безперебійним доступом до мережі Інтернет за допомогою супутникових модемів Starlink Satellite Dish Kit v2.	Модернізована СДН Moodle	р. 2 пп. 10, 22; р. 7 п. 16

1	2	3	4	5	6
3	Запровадження системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	Запроваджено ДСТУ ISO 9001:2018. Аудит ресертифікаційний (квітень 2021 р.).	Продовжено дію ДСТУ ISO 9001:2018 запровадженого у 2021 році	1) запроваджено 31.05.2017 р. наказом № 104/1-О; 2) протокол заключної наради наглядового аудиту від 16.10.2020 р.; 3) протокол заключної наради ресертифікаційного аудиту від 27.04.2021 р.	р. 1 пп. 6, 14, 15; р. 2 пп. 10, 22
4	Запровадження комплексної автоматизації управління Миколаївського НАУ, включаючи систему електронного документообігу	Документообіг відбувається за: 1) Єдиною державною електронною базою з питань освіти (ЄДЕБО); 2) Автоматизованою системою «Є-звітність» Державної казначейської служби; 3) Єдиною інформаційною системою «Наука в університеті».	Документообіг відбувається за: 1) Єдиною державною електронною базою з питань освіти (ЄДЕБО); 2) Автоматизованою системою «Є-звітність» Державної казначейської служби; 3) Єдиною інформаційною системою «Наука в університеті».	1) ЗУ «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV; 2) ЗУ «Про електронні довірчі послуги» № 2155-VIII; 3) Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання» № 1886/5.	р. 1 п. 18; р. 7 п. 16, р. 11 пп. 34, 36
5	Запровадження системи ключових показників ефективності в контрактах заступників ректора та керівників структурних підрозділів	Чинні контракти проректорів та керівників структурних підрозділів університету укладені до 2020 року і не містять ключових показників ефективності	Чинні контракти проректорів та керівників структурних підрозділів університету укладені до 2020 року і не містять ключових показників ефективності	Контракти проректорів та керівників структурних підрозділів	р. 1 п. 6, р. 2 пп. 101, 106

1	2	3	4	5	6
6	Аналіз показників Миколаївського національного аграрного університету в Міжнародному порівняльному рейтингу закладів вищої освіти U-Multirank	63 місце (серед 79 топ-університетів України за даними рейтингового агентства U-Multirank (грудень 2021 р.), Миколаївський національний аграрний університет обіймає 63 місце)	76 місце (серед 93 топ-університетів України за даними рейтингового агентства U-Multirank (грудень 2022 р.), Миколаївський національний аграрний університет обіймає 76 місце)	Офіційний веб-сайт рейтингу U-Multirank https://www.umultirank.org/	
7	Показник кількості міждисциплінарних освітніх (освітньо-наукових) програм та кількості здобувачів освіти на них	1) 36 міждисциплінарних освітніх (освітньо-наукових) програм; 2) 3921 особа (кількість здобувачів освіти на них).	1) 42 міждисциплінарні освітні (освітньо-наукові) програми; 2) 4118 осіб (кількість здобувачів освіти на них).	ЄДЕБО, Аналіз звітності структурних підрозділів	
8	Показник кількості годин навчальних занять для здобувачів вищої освіти МНАУ, які проведені англійською мовою (крім мовних дисциплін)	Σ 290 год. 1) факультет агротехнологій -20 год.; 2) факультет обліку і оподаткування – 142 год.; 3) факультет менеджменту – 128 год.	Σ 382 год. 1) факультет агротехнологій – 30 год.; 2) факультет обліку і оподаткування – 152 год.; 3) факультет менеджменту – 148 год.; 4) інженерно-енергетичний факультет – 52 год.	Аналіз звітності структурних підрозділів університету	р. 2 пп. 35, 44
9	Показник кількості іноземців та осіб без громадянства серед здобувачів вищої освіти (станом на 1 січня кожного року), у тому числі громадян країн-членів ОЕСР	Σ4 особи (серед яких одна іноземна особа - здобувач вищої освіти країни Бангладеш; три іноземні особи із Туреччини навчаються на підготовчому відділенні Миколаївського НАУ)	Σ4 особи (серед яких одна іноземна особа -здобувач вищої освіти з Бангладеш; три іноземні особи із Туреччини навчаються на підготовчому відділенні Миколаївського НАУ)	ЄДЕБО	

1	2	3	4	5	6
10	Показник кількості здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця, за календарний рік)	Σ178 осіб (серед яких два здобувача вищої освіти за програмою міжнародної академічної мобільності; 176 здобувачів вищої освіти перебували на закордонній практиці більш ніж 1 календарний місяць на рік)	Σ 40 осіб (серед яких 1 здобувач вищої освіти за програмою міжнародної академічної мобільності; 39 здобувачів вищої освіти перебували на закордонній практиці більш ніж 1 календарний місяць на рік)	Дані звіту НДЦМСПЗ; Аналіз звітності структурних підрозділів	р. 2 п. 40; р. 6 п. 8, 17
11	Показник кількості штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця, за календарний рік)	12 осіб	15 осіб	Дані звіту НДЦМСПЗ; Аналітична звітність структурних підрозділів	р. 2 п. 40; р. 5 п. 20; р. 6 пп. 3, 22, 26
12	Показник забезпечення «нульової толерантності» до фактів порушення академічної доброчесності шляхом проведення перевірки кожного звернення щодо порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності осіб, дії (бездіяльність) яких визнані порушенням академічної доброчесності	100%	100%	1) Кодекс академічної доброчесності у МНАУ, затв. наказом від 18.11.2018 р. № 233-О; 2) Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у МНАУ, затв. наказом від 24.11.2020 р. № 123-О; 3) Положення про Групу сприяння академічної доброчесності, затв. наказом від 26.01.2021 р. № 2/2-О;	р. 1 п. 13

1	2	3	4	5	6
				4) Наказ від 18.02.2021 р. № 11-О «Про створення Групи сприяння академічної доброчесності».	
13	Показник кількості навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням або іншим спеціальним обладнанням, що забезпечує виконання функцій мультимедійного обладнання	Σ 61 аудиторія 1) факультет агротехнологій – 16 ауд.; 2) факультет обліку і оподаткування – 16 ауд.; 3) факультет менеджменту – 14 ауд.; 4) інженерно-енергетичний факультет – 10 ауд.; 5) факультет ТВПШТБ – 5 ауд.	Σ 66 аудиторій 1) факультет агротехнологій – 17 ауд.; 2) факультет обліку і оподаткування – 17 ауд.; 3) факультет менеджменту – 15 ауд.; 4) інженерно-енергетичний факультет – 11 ауд.; 5) факультет ТВПШТБ – 6 ауд.	Звітність структурних підрозділів університету	р. 11 пп. 4, 6
14	Показник обсягу витрат на оновлення наукового та лабораторного обладнання (включаючи балансову вартість обладнання, яке отримано як дарунок, в оренду або лізинг) у кошторисі витрат Миколаївського НАУ (без урахування даних коледжів Миколаївського НАУ)	5610,4 тис. грн	5715,2 тис.грн	1) Інформація про наукову та науково-технічну діяльність Миколаївського НАУ; 2) Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (Ф.2); 3) Звіт про надходження та використання коштів, отриманих як плата за послуги (Ф.4.1)	р. 3 п. 60; р. 11 п. 6

1	2	3	4	5	6
15	Показник кількості наукових журналів категорії «А» (відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15 січня 2018 року № 32), що видаються ЗВО	0	0		р. 3 пп. 41, 47
16	Показник кількості публікацій у фахових наукових виданнях України категорії «А» (або категорій «А» і «Б»), виконаних науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками, які працюють за основним місцем роботи у ЗВО	Σ 637 публікацій	Σ 653 публікацій	Інформація про наукову та науково-технічну діяльність Миколаївського НАУ, дані НМБД Scopus, WoS	р. 3 пп.28, 29
17	Показник кількості публікацій у зарубіжних періодичних виданнях країн ОЕСР	Σ 213 публікацій	Σ 205 публікацій	Інформація про наукову та науково-технічну діяльність Миколаївського НАУ	р. 3 п. 62, 63
18	Показник обсягу надходжень до спеціального фонду за результатами наукових та науково-технічних робіт за проектами міжнародного співробітництва, за результатами наукових і науково-технічних робіт за господарськими договорами та за результатами надання наукових послуг	10189,1 тис. грн	11712,7 тис. грн	1) Інформація про наукову та науково-технічну діяльність Миколаївського НАУ; 2) Статистична звітність (Ф.3 наука); 3) Звіт про надходження та використання коштів, отриманих як плата за послуги (Ф.4.1);	р. 11 пп. 35, 39

1	2	3	4	5	6
				<p>4) Звіт про надходження та використання коштів інших надходжень (Ф.4.2);</p> <p>5) Звіт про надходження та використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень (Ф.4.3)</p>	
19	Показник обсягу коштів на виконання досліджень і розробок ЗВО, які за результатами конкурсного відбору фінансуються із загального фонду бюджету (в абсолютних величинах та/або у відсотках від обсягів відповідного фінансування)	2906,7 тис. грн	2138,4 тис. грн	<p>1) Інформація про наукову та науково-технічну діяльність Миколаївського НАУ;</p> <p>2) Статистична звітність (Ф.3 наука Звіт про виконання паспорту бюджетної програми);</p> <p>3) Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (Ф.2)</p>	р. 11 п. 35, 39
20	Показник кількості науково-педагогічних та наукових працівників ЗВО, які не менше шести місяців працюють за основним місцем роботи у ЗВО і мають не менше п'яти наукових публікацій у фахових наукових виданнях України категорії «А»,	4%	8%	Звіт науково-педагогічних працівників про виконання умов контракту, дані НМБД Scopus, WoS	

1	2	3	4	5	6
	в загальному контингенті науково-педагогічних і наукових працівників, які працюють у структурному підрозділі за основним місцем роботи				
21	Кількість штатних науково-педагогічних та наукових працівників структурного підрозділу Миколаївського НАУ, які працюють не менше шести місяців за основним місцем роботи у ЗВО і під їх керівництвом за останні п'ять років здобуто дипломи (документи) переможців та призерів (лауреатів) міжнародних культурно-мистецьких проектів, внесених до відповідних міжнародних реєстрів, визнаних Міністерством культури та інформаційної політики України, які забезпечують освітній процес за спеціальностями галузі знань «Культура і мистецтво»)	2 особи	1 особа	Аналіз звітності структурних підрозділів університету	
22	Показник кількості випускників Миколаївського НАУ за денною формою здобуття освіти, яким в попередньому календарному році було виплачено	1) перший випуск за денною формою навчання бакалаврів за спеціальністю/ спеціалізацією) галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»	1 особа	Аналіз звітності структурних підрозділів	Накази МОН України

1	2	3	4	5	6
	<p>одноразову адресну грошову допомогу відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2006 року № 1361 «Про надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів» (щодо спеціальностей (спеціалізацій) галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за денною формою навчання)</p>	<p>відбудеться у 2022 році; 2) перший випуск за денною формою навчання магістрів за спеціальністю (спеціалізацією) галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» відбудеться у 2024 році</p>			
23	<p>Показник питомої ваги випускників структурного підрозділу, які сплачують податки в Україні як підприємці або наймані працівники, та через 2 роки після завершення навчання працюють на посадах, що потребують наявності здобутої вищої освіти (за винятком осіб, які продовжили навчання, проходять службу в силових структурах або знаходяться в соціальній відпустці)</p>	73,2%	73,0%	Аналіз звітності структурних підрозділів	р. 8 пп. 19,45